

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 550
na mesec 190

Izreja vsak dan zvečer izvzemli nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 33.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: K 25—
celo leto 13—
pol leta 650
na mesec 230

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakka

Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35

Stranke ljudskih sleparjev.

Dunaj, 29. maja.

Krščanske stranke — koliko je takih v naši ubogi Avstriji? Vsak narod ima te rešitelje vere, morale, ljudstva med seboj, vsak narod sliši iz njihovih ust evangelij zlate bodočnosti, katero mu obljublja obnem s skrinjo miru in sprave z Bogom. Skoraj vse imajo v svojih naslovih predikate narodnosti in demokratičnosti, njihovo glasilo se najraje imenuje »Slovenec«, »Čeček«, »Deutsches Volksblatt« itd. Vsem pa je vzor ona velika organizacija, katero je skoraj za svetnika proglasila, katoliški Lueger ustvaril ter jo krstil za krščansko in socijalno. Ze parkrat smo imeli priliko pokazati, kako je to stranko njena notranja lažnjivost vedla od stopnje do stopnje k prepapu, ki je tem groznejši, ker pomenja pravo moralno pogubo onih visokih oseb, katere zavzemajo kot zaupniki stranke obnem zaupna mesta v neposredni bližini vladarjevi.

Nad vse podučeno je, da je moralna kuga, ki razjeda krščansko socijalno stranko, ta vzor naših klerikalcev, izbruhnila svojo gnjilobo na dan vsled notranjih sporov med njimi voditelji, ki so si na lovu za mandati, gospodarskimi užitki in lastimi.

Mala gruča zbrana okoli znane- ga Verganija je pričelo iz »resnicoljubja« in podobnih »čistih namenov« boj proti oficijelnemu vodstvu stranke ter hvalevredno dokazala celo vrsto najhujših grdobij, ki vlečejo v blato osebo čast velikih voditeljev Weiskirchnerja, Gessmanna, Liechtensteina, da o drugih ne govorimo. Se pred par dnevi je bil zopet odkrit naravnost zločinski volilni švindal, za katerega odgovarjajo osebno Gessmann, Liechtenstein in Bielohlawek. Dokazano je sedaj, da so ti trije v sporazumu z ministrom Weiskirchnerjem obljubljali posameznim osebam deželne subvencije, mestne manjše, ako prestanejo z nasprotstvom proti stranki; te obljube so krščanski možje celo pogodbeno fiksirali in podpisali!

Oficijelni krščansko - socijalni krogi seveda napram takim razkritjem, katerim se ravno danes se pri- ručuje senačna brošura izpod per- a nekdanje Luegerjeve ljubice, ki kaže, kako malo katoliško - mo- delnega je bilo tudi na tem največ- em možu krščansko socijalne stran- ke, ne molče. Na udarce odgovarjajo proti udarci, če Vergani zasadi nož v njegovo gnjilobo, mu tudi oni hoče- jo rezati kužne bule. Priznati je tre- ba, da tudi oni znajo zamahniti. Vse je seveda le ta, da je s tem do- kazen dokaz, da v krščansko soci- jalni stranki ni danes niti ene frak- cije, ki bi smela trkati na svoje čeno — da je kratko vse korum-arno in zategadelj obsojeno k ne- vni smrti, ki se počasi toda nevz- rana bliža tej največji in najumet- ni organizaciji avstrijskega kleri- calstva.

Kakor memento se glasi dejstvo, da sme danes pri krščansko - socijal- nem zborovanju nastopiti Zid ter za- jati v dvorano. »Edini program, ki je noramno danes od kandidatov za- jati je: doli s krščanskimi socijal- ci — ne da bi se mu kaj zgodilo. Pred leti bi ga bili verni pristaši Luegerovi raztrgali.

O takozvani poštenjši, boljši frakciji krščansko - soc. stranke, ki jo vodi Vergani danes, razpravlja da- nes oficijelno glasilo dr. Gessmanna, Reichspost pod naslovom »Vergani«. Voditelj ta opozicije imenuje Gess- mannov organ »moža, ki se je kot špekulant pri krščansko - socijalni povzdigi ljudstva, kot finančni izkoriščevalce tujega navdušenja, kot poželjivi smarcar na velikanskem življenjskem delu krščansko - socijal- nih voditeljev razvil iz ubogega ne-

manija v bogataša« ter našteva nato nekatera dejstva, ki kažejo, kako glo- boko se je zarila korupcija v kršč- soc. stranko. Vergani, očistevalce »Luegrove dedščine«, je svoj list (»Deutsches Volksblatt«) dal podku- piti od mladočeskkih poslancev s 3000 kronami, ko je bilo vprašanje na dnevnem redu, da preide tramvaj v last dunajske občine, se je dal podku- piti od nega izmed ofertov s 200.000 K ter je pisal proti tej nameri, ko je Gessmann ustanovil svojo Baukreditbank, je isti Vergani zahte- val gotovo število akcijskih in mesto v upravnem svetu, sicer, da začne oster boj proti novemu podjetju, pozneje je svojo zahtevo restringiral ter ho- tel, da banka naroči pri njegovem listu za več tisočev kron inseratov. In ko je med njim in oficijalnim vod- stvom stranke divjal najhujši boj, se je Vergani obrnil na Gessmanna ter ponudil svoj list za 2 milijona kron, pogajanja so se le zato razbila, ker se je strankinemu vodstvu zdelo ta za- hitva pretrana.

Na Verganijev odgovor smemo biti radovedni. Prišel bo z novimi od- kritji, saj ima, kakor zatrjuje, pri- pravljeno gradivo, s katerim lahko uniči voditelja krščanskih socijalcev moralno popolnoma.

Kdo izmed cenjenih bralcev naj- de v tej sliki le eno krščansko potezo, najmanjšo socijalno misel? In kateri vzori so za naše klerikalce merodaj- ni, da se tako trudijo slediti dunaj- skemu vzgledu v vseh političnih umetnostih?

Birokratizem, militarizem in naši državni poslanci.

Ivan Petkovšek, posestnik.

III.

Predno se začnem baviti s to tva- rino, naj navedem nekaj števil, ka- tere je omenil znani poslanec dr. Beurle v nekem svojem predavanju na Dunaju.

Avstrija je imela pred 83 leti, ko je bila še združena z Ogrsko in ita- lijanskimi provincami, torej leta 1828. 13.729 uradnikov 62.310 slug in drugih državnih delavcev, skupaj 76.039, od katerih je odpadlo 7712 uradnikov in 35.619 nastavlencev na kronovine, ki so zastopane v avstrij- skem državnem zboru. V teh deželah je bilo takrat 15.665.000 prebivalcev. Iz tega je razvidno, da je prišel tak- rat na vsake 360 prebivalcev en državni nastavelec. Danes ima naša država 500.000 uradnikov in slug in okroglo 26 milijonov prebivalcev, tako pride na vsake 50 prebivalcev en državni nastavelec, med katerimi pa niso vsi uradniki, sluge in delavci državnih železnic. Nadalje so izračunali, da se je število državnih uradnikov v poslednjih 15 letih tri- krat tako pomnožilo kot število pre- bivalstva.

V zadnjih desetih letih se je po- kojniški proračun zvišal od 34 $\frac{1}{2}$ na skoraj 58 milijonov kron. Od l. 1828 se je število prebivalstva zvišalo za 66%, dočim se je število državnega osolja pomnožilo za 660%, pri čemur pa še ni všteto osolje državnih želez- nic.

Kako je ta pomnožitev vplivala na proračun, kažejo najjasnejše dr- žavne železnice, ki so pasivne, odkar so jih poddržavili. Jasen dokaz za dr- žavno gospodarstvo je bogata severna železnica, kajti dokler je bila v pri- vatnih rokah, je donosala izvanredno bogate dohodke. Odkar je bila pa po- državljena, je postala pasivna. In za- kaj? Kjer je sedelo prej v pisarni pet uradnikov, jih je zdaj 15. Take raz- mere so skoraj v vseh uradih. Naša c. kr. deželna vlada je imela pred le- ti samo enega dvornega svetnika, zdaj je število teh neomejeno. C. kr. finančna direkcija pred leti ni imela niti enega dvornega svetnika, zdaj pa

ima razven velikega števila finan- nih svetnikov, kar tri dvorne svetni- ke.

Vpliv tega pomnoževanja držav- nih nastavljencev se vidi prav poseb- no dobro pri državnem in pokojnin- skem proračunu. Pokojniški prora- čun je l. 1868 znašal okroglo 17 mili- jonov kron, l. 1906 pa 75 milijonov kron. V letih 1868. do l. 1896 se je pokojniški proračun zvišal za 130%, v zadnjih 14 letih pa za na- daljnih 340%. Naš kranjski učitelj pa ne dobiva toliko plače kakor kak orožnik ali sodni sluga. Tako gospo- darijo v naši ljubi Avstriji z denar- jem davkoplačevalcev! Vendar pa naši državni poslanci do zdaj niso vi- deli tega slabega gospodarstva.

Vzroki tega ogromnega narašča- ja neproduktivnega uradništvaso raz- lični. Enega smo že navedli, da nam- reč ljudje preveč silijo k državnemu koritu. Glavni vzrok tega je pa pre- več komplicirana uprava, ki bi rada vsled svojih preobilih predpisov po- stavila za vsakega davkoplačevalca enega finančnega svetnika in za vsa- kega bralca svobodomiselnih časopi- sov detektiva ali orožnika. Posebno politične izpremembe in izpremembe ministrstev pospešujejo nenaravno in neznošno pomnoževanje državnega osolja. Natančnih podatkov o vsako- letnem naraščanju števila državnih uradnikov sicer nimam. Vendar pa lahko sklepamo iz poročil uradne »Wiener Zeitung«, da se ravno v naj- višjih in najboljših plačanih činovnih razredih kreirajo za posamezne vplivne osebe ali pa za kakakega po- slanca nova mesta, ki pravzaprav ni- so potrebna. Protekcija vpliva v tem slučaju na pomnoževanje uradništva, toda tudi iz narodnostnih ozirov se ustanavljajo nova uradniška mesta. Najboljši dokaz za to je naše deželno šolsko nadzorništvo, naša deželna vlada in naše finančno ravnanje.

Toda še v nekem drugem ozi- ru nameravajo pomnožiti naše uradni- štvo, če se naš bodoči državni zbor ne bo temu z vsemi silami uprl. Zna- no je, da so pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado zaradi nove brambne reforme končana in bodo kmalu pred- ložena državnemu zboru. Vsled te re- forme se bo število dalj časa službe- nih podčastnikov pomnožilo. Vsled tega namerava vojna uprava izpremeniti zakon o certifikatistih. Ta zakon da- je, kakor znano, tistim podčastnikom, ki 12 let aktivno služijo gotovo pred- nost pred civilisti, kadar prosijo za kako službeno mesto v civilni držav- ni službi. Ta zakon naj se zdaj na ta način izpremeni, da bo v bodoče 15.000 srednjih in nižjih uradniških mest, rezervirano za te podčastnike. To število naj se pozneje še precej pomnoži, da si država na ta način za- jamči večje število podčastnikov za bodoče dveletno službeno dolžnost. Tozadevna pogajanja s posameznimi ministrstvi se že vrše.

Če pomislimo, da znaša število nižjih državnih uradnikov, kakor se razvidi iz neke notice uradne »Wiener Zeitung«, okroglo 32.000, tedaj razvidimo iz tega, da bo po novem zakonu o certifikatistih, če bodoči dr- žavni zbor ne bo kaj drugega ukre- nil, vsak drugi državni uradnik biv- ši podčastnik izvzemši uradnikov z visokošolsko izobrazbo. Za vsako dr- žavno službo srednje vrste so do zdaj zahtevali najmanj absolviranje ka- ke nižje srednje šole, deloma tudi zre- lostni izpit. Če bodo pa zakon o cer- tifikatistih na prej omenjeni način izpremenili, se ne bo škodovalo samo državnim službi, temveč tudi stopinji izobrazbe naše srednje šole. Kajti kdo bo potem svoje sinove še v srednjo šolo pošiljal, če dosežejo isti cilj na tako enostaven in gotov način. In že zdaj se v večjih mestih dogaja, da puste podčastnike, ki so bili, predno so prišli k vojakom, še analfabeti, de- lati izpite za tretji ali četrti razred srednje šole, da morejo potem pre-

stopiti v državno službo kot mogočni gospodje.

Taka reforma bi pa tudi škodo- vala enotnosti v posameznih kom- pliciranih službenih panogah. Zdaj pa vprašamo: Zakaj pa vojna upra- va ne skrbi zato, da dalj časa službe- ni podčastniki postanejo tudi častniki, kar jim po vsej pravici gre. Iz istih vzrokov, iz katerih odreka vojna uprava podčastnikom oficirsko šar-žo, naj bi tudi civilna uprava delova- la na to, da bi se dosluženi podčast- niki ne sprejemali v civilno državno službo — da se s tem, kakor pravijo oficirji, brani stanovska čast.

Na podlagi tega izvajanja je raz- vidno, da bodo morali naši bodoči po- slanci že iz finančnih ozirov na to delovati, da se zakon o certifikatistih ne izpremeni in da se sploh certifi- katom zabrani vstop v civilno držav- no službo. Nadaljna naloga novih ljudskih zastopnikov bo, delovati na to, da se temeljito reformirajo javne državne službe, da se vendar že en- krat odstrani parasitstvo, ki se tako nevarno razvija na državnem telesu. S to reformo vse državne uprave bi se moralo zato skrbeti, da se zabrani vsako nepotrebno obremenjenje dr- žave. Pred vsem misli na kumulira- nje več državnih služb — tudi av- strijska specialiteta, ki je v urejeni državi nemogoča.

(Dalje prihodnja.)

Politična kronika.

Cesar bo čez poletje v Išlo in se v tem času ne bo pečal z vladnimi za- devami, temveč bo vse prepustil pre- stolonasledniku nadvojvodi Franu Ferdinandu, ki je pred nedavnim časom dobil vsa tozadevna pooblastila. Prestolonaslednik bo zaradi tega večidel poletja v Išlo. Več inozem- skih diplomatov namerava priti v Išel, vse bo sprejel prestolonaslednik. Ogrska vlada je dobila oficijelno ob- vestilo, da cesar odpotuje 1. junija na Dunaj. Ministrski predsednik Khuen-Hedervary pride najbrže v sredo v Gödöllö, da se poslovi od vla- darja. Zunanji minister grof Aeren- thal ne pride v Gödöllö, temveč ga bo cesar še ta teden sprejel v Schön- brunnu na Dunaju.

Krščanskim socialistom na Du- naju huda prede. V Mistelbachu je moral dr. Gessmannu sramotno oditi z nekega volilnega shoda. Ker je bila velika večina napredna, dr. Gessmann sploh ni prišel do be- sede. V Gumpoldskirchnu sta imela bivši poslanec Kemeter in dr. Patta volilni shod, pa so ga mo- rali tudi predčasno zaključiti, ker so navzoči volilci ostro nastopali proti kandidatom. Vergani je sklical v Hainburg volilni shod, katerega so mu pa nasprotniki razgnali. Krščan- ske socialiste so obmetovali z gnili- mi jajci in kamni. Ker klerikalci ne mo- rejo poštenim potom priti do uspe- hov, so začeli izrabljati vero. V ne- deljo so na Dunaju razdeljevali po vseh cerkvah »Bouifaziusblatt«, ki piše pod naslovom: »Samo za misleče katolike« o volilnem gibanju in ki sledeče pozivlja katolike: »Ti, kato- lik, boš čez nekaj dni volil v državni zbor. Na prvi pogled se dozdeva, da je to popolnoma državljanski posel, pa je vendar verska dolžnost.« V članku se potem volilci opozarjajo, da je njihova dolžnost, klerikalno voliti.

Opozicionalni češki agrarci so sklenili, da v vseh čeških volilnih okrajih izpolnijo svoje glasovnice z imenom bivšega ministra Praška.

O albanski vstaji poroča belgrad- ska »Politika« iz Skoplja, da je ve- liko število Albancev, ki so se do zdaj udeleževali bojev, odložilo orožje in sklenilo poslati deputacijo v Cari- grad, da izroče sultanu svoje orožje

ter ga prosijo pomiloščenja. Oblasti so zagotovile deputaciji prosto pot do Carigrada. — Turki so cerkev v Rabši, najlepšo cerkveno zgradbo Albancev, razdrli. Artilerija je bom- bardirala tudi cerkev v Dabnu. — Črnogorski obmejni komisar v Podgorici, brigadir Vukotić, je bil odpoklican, za njegovega namestnika je bil imenovan polkovnik Bosko- v. To izpremebo je povzročila Tur- čija.

V turškem parlamentu so se ba- vili z neko interpelacijo na zunanje- ga ministra zaradi postopanja Ru- sije. Poslanec Dšenani je ostro na- padal Rusijo in rekel, da je napravi- la protest v nespodobni obliki. Odgo- varjal mu je zunanji mini- ster, ki je izjavil, da ruski poslanik ni izročil turški vladi nikake note. Sporočilo je bilo ustmeno in ni bilo tako, kakor je poročala brzozjavna agentura, temveč popolnoma prija- teljsko. Nato se je vladni izreklo za- upanje.

Papež je izdal encikliko na vse škofo. V encikliki, ki je datirana z 21. majem, se papež pritožuje zaradi atentatov, ki se dogajajo na Portu- galskem zoper cerkev. Papež je pre- klenil portugalski zakon o ločitvi dr- žave od cerkve in ga proglasa za ni- čevega.

Na Portugalskem je, kakor smo že poročali, zmigala pri volitvah v državni zbor republikanska vladna stranka. Državni zbor se snide naj- brže 19. junija. V San Felio so se spo- padli karlisti in radikali, bilo je šest mrtvih. V Baili so vladnega kandida- ta dejansko napadli in ranili. Tudi tukaj so streljali in je bilo več ra- njencev. Blizu Oporta so bili resni re- publikanski nemiri. Monarhisti so tam slavili neko katoliško slavnost in so okrasili tribuno z zastavami vladarske hiše. Napravili so prestol, na katerega so postavili slike kralja Manuela in njegove matere. Monar- isti so bili zaradi tega tako razburjeni, da so tribuno in zastave popolnoma razbili ter monarhiste pognali po kr- vavem boju na cesto. Končno so pri- šli godbo monarhistov, da je mora- la korakati z njimi po mestu ter igra- ti republikansko himno. Vse vodite- lje monarhistov so aretirali, med tem- ni tudi šest oficirjev, ki so vodili monarhistično zaroto. Izključili so jih iz armade. Neki stotnik 15. peš- polka se je na potu iz vojašnice proti domu mrtve zgrudil. Na sumu je bil, da je v zvezi z monarhistično zaroto. Tudi neki poročnik istega polka je nanaglooma umrl.

Iz Maroka poročajo, da so Kabili v svetišču Sidi, ki so pod jurisdikcijo Raisulija, sklenili, napovedati Spani- ji vojsko. Prvaki v Tetnanu so oblju- bili, da bodo dali potrebna sredstva.

Štajersko.

Volilni boj v mestnih skupinah na Sp. Štajerskem. Skupni slovenski kandidat v celjski mestni skupini, g. Iv. Rebec prireja pridno shode v svojem zelo raztresenem volilnem okraju. Zeleti bi bilo, da bi obiskal vse volilne kraje, zlasti večje, v ka- terih še ni bilo shodov. Nemci uvi- devalo nevaren položaj, v katerem se nahaja njihov Marekhl. Zato so z vsi silo pritiskali na vsenemške vo- lilce v Studencih, da so se bojda po poročilu »Marb. Zeit.« v interesu nemške skupnosti izrekli za Marek- hla in odpovedali kandidatu Schieffer- ju. Ta se je brezuspešno udeležil Marekhlovega shoda v Ljutomeru. Tudi soc. kandidat Horvatek ni imel posebne sreče na Muti in Sošanju, ker so se v enem in drugem kraju udeležile nemškonaacionalne klike njegovih volilnih shodov in terorizi- rale volilce. Glavno delo za sloven-

ake zaupnike v celjski mestni volilni skupini je bil zadnjih 14 dni pred volitvami: Agitirajte od moza do moza, glejte, da pojde vse k volitvi, da nasprotniki ne rabijo nepostavnih sredstev itd. Kandidature Aistricheve se ne more smatrati za resno, ker nima moč med volilci nobene trdne opore. Vendar pa bo združil nase nekaj glasov, ki utegnejo priti pri ožji volitvi vpoštev. Končno izražamo željo vseh volilcev, da naj klerikalni listi prenehajo z napadanjem večine Rebekovih volilcev, dr. Benkovič pa se naj loti dela v skupnem volilnem odboru, katerega je prostovoljno prevzel in si naj ne dela nobenih upov na sevniske volilce. Ti pojdejo mož za možem za Rebeke na volitve! — V skupini Ptuj - Lipnica še vedno ni slovenskega števnege kandidata. Naše uredništvo je sprejelo nek dopis v tem smislu, da bi se vzelo slovo števnege kandidata za to skupino iz narodno ogroženega Sv. Lenarta v Slov. gor. in sicer g. dr. Milana Goriska, znanega odločnega vodja lenartskih Slovencev. V boju med Malikom in Rauterjem se je prigodila minuli petek vesela epizoda. Rauter je govoril na volilnem shodu v Pobrežu o »kugi s Hrvatskega«, ki je naše vinograde popolnoma uničila. Na vedel je celo klobošo različnih števil in statističnih podatkov o tej strašni hrvatski kugi za vinograde, ki se imenuje — peronospora. Navzoči Malikijski, ki so bili v večini, so na to Rauterja temeljito podučili o razloku med peronosporo in phylloxero. Seveda se je učenemu Rauterju vse krohotalo. V soboto se je vršila v Mariboru obravnava o tožbi med Malikom in dr. Plachkim. Slednji toži Malika, da mu je dne 22. aprila v Ptuj očital narodno izdajstvo in ga imenoval narodnega izdajalca. Za to je navedel Plachki več priči. Malik je oba izraza tajil in izjavil, da je imenoval Plachkega le narodnega škodljivca. Zabteval je, da se zasljišijo tudi njegove priče. V ta namen se je obravnava prelozila na 1. junij. — V Mariboru posluje, kakor slišimo, slovenski volilni odbor jako pridno. Slovenci upajo na 4 do 500, pri dobri udeležbi celo na 800 glasov, kateri bodo pri ožji volitvi igrali veliko vlogo.

Laski trg. Ko je naš nadzupnik svoječasno nastopil svojo službo, govorilo se je splošno, da je skrajno mirnoluben, da ne gleda na desno, ne na levo, temveč je dušni pastir, ki se briga le za cerkev in dušni blagor svojih župljanov. In mi župljani bili smo uverjeni, da smo dobili res dušnega pastirja po poklicu. Toda kakšna prevara! Nadzupnikovo časno zatajevanje je bilo le prisiljeno, namen njegovega svetolinstva je bil le, udariti svoje verne ovčice s slepoto. Kakor mlad je zasedel nadzupniški stolec, ki mu nese kaj lepe zlate na leto, se je slednjič vendar — in to še pravočasno — pokazal v luči, ki osvetljuje njegov značaj. Umevno je, če se posveten človek vmešava v posvetne zadeve, in mi ne odrekamo kot človeku tudi našemu nadzupniku pravice, posluševati se in izvrševati svojih državljanskih pravic; kot duhovnik pa spada v tiste meje, katere mu je začrtal, njegov poklic. — O gospodine nadzupnik! agitiraj, če že čutiš potrebo; ne izrabljaj pa lahko vernosti ljudstva, tistega, ki ni imelo prilike, izobraziti svojega duha, ne vzbuja ti, oznanjavatelj vere ljubezni, miru in sprave — k sovraštvu brata proti bratu. Delaj s poštenim orožjem in nihče ti ne bode zameril, in če zaslužiš, imaš lahko toli zaželjeno prvo vlogo v župniji. Drži se Kristovega nauka, premišljaj njegovo življenje in če bodeš sledil njegovim vzgledom, smeš šele trdit, da si njegov namestnik. — Pridige pa, kakoršne imaš v zadnjem času volilnega boja, ne bodo ti prinesle zaželjenega početja odobrava le še kak kimovec! Ne primerjaj francoske revolucije sedanjemu volilnemu boju, ker slednjič se sam ne veš, kdo je v resnici tisti od »Boga poslani« kandidat, ki ga priporočaš. Poslušaj naš dobri nasvet, ker sicer sledil bode še marksidsko vzgledu tistih, ki so, če tudi dobi verniki, raje zapustili cerkev, kakor pa bi poslušali tvojo bujskarijo.

Št. Vid pri Grobelnem. Kar so mogli, so duhovniki zlobnati ljudi na volilni shod, ki ga je priredil klerikalni kandidat zdravnik dr. Jankovič. Volilcev je bilo pa le kakih 40, drugi pa so bili nevolilci: ženske, otroci in radovedneži. Shod je napravil jako žalosten vtisk. Dr. Jankovič je naglašal svojo vernost, zabavljaj pa nimajo nobenega pomena. Če se vsi njegovi shodi tako klavirno vrše, jih ne more biti vesel, kvečjemu to ga lahko veseli, da v nebesih ne bo sam.

Rogaška Slatina. Pri zadnjem ljudskem štetju so Nemci nesramno sleparili. Tu je 350 pristnih Slovencev; polovica izmed njih nemški še govoriti ne zna; pri ljudskem štetju pa je bila vpisana za Slovence ena

sama oseba, namreč orož. postajevođa g. A. Mastnak. Tega se pač občinski organi niso upali preslepariti v Nemece. Ravno tako so sleparili Nemci sedaj pri sestavi volilnega imenika. Med 123 vpisanimi volilci jih je več kot 60, ki nimajo volilne pravice. S takim sleparstvom so hoteli Nemci pomagati Marekhu. A Slovenci so pravočasno prišli temu sleparstvu na sled in slatenska nemškutarija se bo morala zadovoljiti s polovico vpisanih volilcev. Slovenci — na stražo proti nemškemu nasilju.

V kopalšču Rogačka - Slatina Spodnje Štajerske ustanovila se je v sredo, dne 24. majnika t. l. podružnica Südmarke za Rogačko - Slatino. Pri ustanovitvi te sodelovali so poleg kopalškega ravnatelja dr. Fr. Mulli ter kopalških zdravnikov dr. Jos. Hoisel, dr. Fric Hoisel, dr. Simonitsch in dr. Negri tudi slatenski nemški gostilničarji. Tudi brivce Edmund Schwarz, ki se posebej ponaša s svojim nemštvom, kljub temu, da je njegova mamica pristna Čehinja — je postal Südmarkovec, da bi dobil kaj denarja od strani Südmarke. Delovanje Südmarke v Rog. Slatini bode pa potrebno posebno zasledovati ter okolišč. prebivalstvo o nje namenih podučiti. Skrajni čas je pa, da se stori tudi od slovenske strani vse potrebno da se dalekošnezi cilji Südmarke v Rogački - Slatini z nasprotnim slovenskim društvom uničijo. Rodoljub, takoj na delo! Ne dopustite, da bi slovenski paradiž Spod. Štajerske padel v oblast Nemcem. Rogačka - Slatina ter nje daljna okolica je bila do zadnjih deset let še popolnoma slovenska, a radi ponemčevanja od strani Štajerskega deželnega odbora, ter deželnih uradnikov in nekaj slatenskih renegatov pada od leta do leta globlje v nemško rožlo.

Od Sv. Lovrenca nad Mariborom. Rebekov shod. V nedeljo dne 28. maja se je vršil pri nas shod kandidata za celjsko mestno skupino J. Rebeke. Navzočih je bilo nad 30 volilcev. G. Rebek je jako srečno nastopil kot govornik in se je resolucija za njegovo kandidaturo soglasno sprejela. Navzoča nemška volilca sta se glasovanja vzdrla. Za g. Rebeke je govoril z velikim uspehom potovalni učitelj C. M. D. Ivan Prekoršek. Predsedoval je na shodu g. Dečman, zapisničar je bil g. Brezovnik. Rebek bo dobil pri Sv. Lovrencu prilično polovico vseh glasov.

Volilno gibanje v sevnškem okraju. Preteklo nedeljo, dne 28. maja se je sevnški okraj mogočno oglašil ter se izrekel proti dr. Benkoviču in za dr. Kukoveca. — Zintraj ob 8. je bil v Rajhenburgu velikanski volilni shod, katerega se je udeležilo nad 500 ljudi. Volilci so izvajenja kandidata dr. Kukoveca, ki je govoril nad poldrugo uro, zasledovali z največjim zanimanjem ter se je sklenilo ne končanem shodu pod predsedstvom Antona Kuneja, župana iz Stolovnika, in po predlogu Benjamina Kuneja, da se Rajhenburg in okolica izreče za kandidaturo dr. Kukoveca.

Proti predlogu je glasovalo le 7 oseb, med temi kaplan Tratnik. ki se je zaman trudil motiti shod. Ob 11. dopoldne je bil potem shod na Vidmu, katerega so se udeležili najodličnejši kmetje iz Vidma in okolice. — Tudi tu je bila kandidatura dr. Kukoveca z velikim navdušenjem sprejeta. — Izvajanja dr. Kukoveca so prepračila celo nekatere bivše strastne klerikalce ter so tudi ti glasovali za dr. Kukoveca. Tudi na Blanci je priredil dr. Kukovec popoldne pod milim nebom velik shod pri Likarju, kjer je govoril kandidat sam, nadalje dr. Janko Serneč iz Celja, nadučitelj Potocnik in Mohorko; shodu je predsedoval zopet župan Anton Kunej iz Stolovnika. — Kaplana Tratnik in Gabere sta si mrzično prizadevala zgnati skupaj nekaj žensk, otrok in pijancev, da bi se vsaj ta shod ne obnesel dobro, toda zamanj. — Tudi Blanca se je po pretežni večini izrekla, da voli 13. junija naprednega kandidata dr. Kukoveca in se je shod izvršil prav lepo in mirno. Župnik Cerjak, znani agitator iz Rajhenburga, je že zlomil palico nad dr. Benkovičem ter se je izrazil napram neki gospe v nemškem jeziku: »Gospa, od hiše do hiše bodemo sicer morali agitirati, pa bomo se propadli.« — Klerikalni kandidat dr. Jankovič sam je pa izjavil, da je nad dr. Benkovičem že popolnoma obupal. — Čez binkošne praznike želi še brežiški okraj celo vrsto shodov, na katerih bode govoril kandidat dr. Vekoslav Kukovec. — V brežiškem okraju mu je že danes zagotovljena večina.

Franjo Roblek v Št. Jurju ob Tab. in na Polzeli. Zadnje nedeljo je imel Roblek dva velikanska shoda v zgornji Savinski dolini, in sicer v Št. Jurju ob Tab. in na Polzeli. Na poti v Št. Jur je pozdravljaj Robleka veličastno slavolok z več napisi kakor: Pozdravljen kmečki kandidat Roblek! Zaupanje naše te spremlja itd. Shod se je moral zaradi premalih prostorov v Plavšakovi gostilni vršiti na dvorišču; bilo je navzočih nad

300 ljudi. Predsedoval je g. Apat, govorili so gg. Roblek, Pikel, Kalan, Apat in dr. Klerikalci, kateri so bili tudi na shodu zastopani, so molčali. Kandidatura Roblekova je bila sprejeta soglasno. Še večji je bil shod na Polzeli. Očividci ga opisujejo kot pravi ljudski tabor. Udeležilo se ga je nad 600 ljudi, med njimi okrog 350 volilcev. Ovacije, katere so priredili kmetje Robleku, so bile tako navdušujoče in prisrčne, da so stopile mnogim solze v oči. Predsedoval je g. Kolšek, govorili so gg. Roblek, Cizel, Pikel in dr. Ta dva shoda sta zopet pokazala, kdo jaha v Savinski dolini, g. dr. Korošec! Saj so mu donesli ob istem času ko Robleku na Polzeli navdušeni pozdravi, v nšesa ostri žvižgi na Gomilski, v Braslovčah pa se je skril na župnijsko dvorišče. Priporočali so ga volilec na obeh shodih seveda žandarji in komisar od celjskega glavarstva.

Drobne novice. Imenovan je deželni tajnik dr. Bogdan Stepanstschitz za deželnega svetnika. — Nesreča ali zločin? V Imenski gorci je nenadoma umrl devetletni šolar Jože Strašek. Bil je zelo priden deček in je umrl, ne da bi tožil o bolečinah ali bil bolan. Ker se gre morda za kak zločin, je odrejena sodnjska preiskava. — Iz Rogatec nam poročajo, da se je ponesrečil v Plevčakovem v Doboven Kamenar Šnid. 30 kg težek kamen mu je pri razstreljevanju zlomil desno nogo. — Iz Celja. Deželno orožniško poveljstvo je podelilo stražmeštru g. Jakobu Sternišu v Celju pohvalen dekret zaradi aretacije nekega posebno nevarnega zločince. — Iz Slovenjgradca. Posestnik Čreslovnik je šel te dni mimo gozda posestnika Hounika v Sjeleah in je vrgel v suho listje gorečo žigalico. Listje pa se je vnelo in v kratkem času so pogoreli skoraj 4 a gozda. Ako bi ljudje pravočasno ne opazili in pogasili požara, bi lahko nastala velika nesreča. — Nevarnega postopaka so prišli orožniki na cesti pri Mariborku. Oblisti ga zasledujejo, ker je na državni cesti pri Velikovem napadel in težko ranil nekega obrtniškega pomočnika. Vzel mu je tudi 37 K denarja. — Povožil je kmečki fant Handl iz Tresterne pri Mariboru blizu Kamnice kmetico Doberšek od Sv. Križa s kolesom. Zenska je dobila notranje poškodbe in so jo morali spraviti v mariborsko bolnišnico. — Živečec povožen meso je prodajala na mariborskem trgu previtkarica Marija Grašič iz Bohove. Ovadilo se jo je sodišče.

Ljutomer. G. Fran Sever, veleposestnik v Ljutomeru je poslal družbi sv. Cirila in Metoda 10 K mesto venca na grob gospe Amalije Koncilija, učiteljice v Božakovem pri Metliki.

Iz Studene pri Mariboru nam poročajo, da je 10 nemških nacionalcev zaradi nasilnosti na shodu slov. kandidata J. Rebeke v sodnijski preiskavi (?).

Koroško.

Povožen otrok. V sredo je peljal 12letni sin Friderik tovariša Kristijana Serčerja s hlapcem voz železnih cevi iz Sv. Ruperta v Arije. Cevi se potrebujejo tam za napravo novega vodovoda. Med potjo je padel deček tako nesrečno, da mu je šlo zadnje kolo težko naloženega voza čez desno nogo, da mu jo je zdrobil. Nesrečno mu dečku je za prvo silo obvezal težko ranjeno nogo zdravnik Katnik iz Beljaka, nakar so ga odpeljali v bolnico.

Nesreča pri tovarniškem delu. V sredo popoldne je prelivaj 27letni delavec Nace Kapurč v tovarni za klorovo apno v Bruklju razjedljivi natron. Pri prestavljanju cevi se mu je po nesreči prevrnila neka cevka. Natron je brizgnil v zrak in ga nevarno opeklo po obrazu in obeh rokah. Odpeljali so težko ranjenega z navadnim vozom v bolnico v Celovec.

Nepazljivost staršev. Med naloženimi deskami ob potoku, kjer ima mlini neki Filip Mayer, se je igral brez nadzorstva njegov 19mesčni sinček Hubert. Med igro je zašel preblizu vode in padel v deroč valovje. Ko so otroka pogrešili, šel ga je oče takoj iskat ob potoku in ga našel daleč pod mlinom v vodi. Otrok je bil že mrtev vsi poskusi oživiti ga so bili brezuspešni.

Stari koledar. V Wolfsbergu so našli pri nekem tamošnjem posestniku zelo redek stari koledar iz l. 1769 to je rojstno leto Napoleona I. Koledar vsebuje poleg običajnih koledarskih znamenj tudi solnčne in lunine mrke, vremenska znamenja in njihov opis in kratko zgodovino takratne vlade. Tiskar je bil v tiskarni Mayerjevi v Solnogradu. Zanimivo je, da dnevi meseca niso označeni s številkami, marveč s posebnimi nerazumljivimi znamenji. Pred nekaterimi znamenji pa stoji, kar znači gotovo razne praznike slabo izdelane podobice.

Nesreča na Milstatakem jezeru. Na praznik popoldne se je vozil po jezeru Ivan Kajne, monter v Celovcu v družbi štirih tovarišev. Ko sta se dva veslača presedla, prekucnil se je čoln in vsi izletniki so padli v vodo. Štirje, ki so znali plavati, so se rešili. Kajne pa je plavanja nezmožen utonil.

Primorsko

Volilno gibanje na Goriškem. V nedeljo je imel dr. Gregorin shod v Črničah v ajdovskem okraju. Shod je uspel prav dobro. Klerikalni kandidat pa je ob istem času pri Rečku v Vipavski dolini obljubljal nebesa onim, ki bi ga volili. Stepančiča hodijo poslušati, da ga potem vlečejo in norce brijejo z njim. Mož to vidi in ve, pa vendar ne odneha. Včasih prav žalosten priznava, da je le števni kandidat. V goriški okolici se nadaljuje podobno delo; istotako v goratem delu dežele. Klerikalci se bojijo za goriško okolico, zato pa skrajno nesramno napadajo naprednega kandidata Frana Kocjančiča ter lažejo o njem. Prišlo pa je na dan, da so mu lani za veleposestvo ponudili klerikalci kandidaturo. Rekli so, da lahko ostane naprednjak, samo v njihov deželnozborni klub mora vstopiti, ako bo izvoljen. Tako ga vpoštevajo klerikalci, kar kaže, da je mož na mestu ter je v čast napredni stranki, kateri so ga hoteli odtegniti. Zatorej naj ga volijo kmetovalci goriške okolice, pa če pripadajo drugače tej ali oni stranki. Socijalnodemokratskih glasov v goriški okolici bo najbrže mnogo. Ni izključena ožja volitev. — Goriški deželni odbor je poslal v volilni boj tudi uradnike deželnih kmetijskih šol in deželnega kmetijskega urada. Predavajo namreč, ali ta predavanja v takem obsegu, ko so kar vsi zunaj, kažejo očito namen teh predavanj. Ta »predavanja« imajo služiti na laški strani liberalcem, na slovenski pa klerikalcem. Torej deželni denar v volilni borbi! Finance goriške dežele so kar najslabše, vendar pa ima še tisočake za volilno borbo! Tako se naravnost norčujejo iz kmetov, izrabljajo pa ob enem njegov denar v svoje osobne in strankarske samene. Goriško ljudstvo naj spregleda pa zapodi daleč proč od sebe ljudske sleparje!

Sejmarski sleparji v Gorici. Po dolgem času je bil odprt v Gorici zopet živinski trg. Prišlo je na trg obilo ljudi, med njimi tudi dva sejmarska sleparja. Eden izmed teh je vprašal starega Ivana Brankoviča iz Sempasa, kaj kupuje. Rekel je, da hoče kupiti kravo. Hitro mu je slepar povedal, da malo nižje doli pri takozvani rusi hiši so tri krave na prodaj. Šla sta tja, kar jima je na samem kraju prišel nasproti nek človek, ki je razburjen rekel, da je izgubil denar, katerega pa sta gotovo ona dva za njim našla. Slepar-spremljevalec je hitro pokazal listino, rekoč, da on ni nič našel, potem je še stari Brankovič pokazal denarnico, v kateri je bilo nekaj nad 200 K. Pograbil mu je denarnico in oba sleparja sta zbežala in se izgubila.

Melioracija. Za zatolminko planino »Sleme« je baje država zagotovila podporo. Prispevala bo s 70%. Stroški za to izboljšanje bodo znašali približno 53.000 K. Na planini izboljšajo pota, napravijo nov vodovod, nekaj napajališč, dva nova stana in 4 hleve za 240 krav.

Vladna podpora. Vlada je nakazala goriškemu deželnemu odboru znesek 49.000 K za povzdigo živinoreje v deželi, zlasti za rejo govedi. Poleg tega je nakazala vlada še znesek 2500 K za zatiranje kožnega katarja na živinskih spolovilih.

Živinski sejem. Po dolgem času je bil pretekli petek zopet živinski sejem v Gorici in je bil sejem še precej dobro obiskan, dasiravno so bile cene neprimerno visoke.

Umor ali samomor. Včeraj ob 10. dopoldne so potegnili iz morja blizu Ponte verde v Trstu truplo mladega moškega. Iz papirjev, ki jih je imel mrtvi pri sebi, so dognali, da je utopljenec leta 1888. V Vidmu rojeni brivec Atilij Delmedico, ki je bil v Trstu v službi brivca Alfreda Gallina v ulici Sanita št. 7. Truplo je ležalo že kakih 5 do 6 dni v vodi in ima dve rani in sicer eno pod desnim očesom, drugo pa v bližini desnega ušesa. Do sedaj se ni dognano, ali je Delmedico žrtev zločina ali pa si je sam vzel življenje.

Od c. kr. orožništva. Vpokojen je na lastno prošnjo orožniški polkovnik Ignacij Christoph, poveljnik orožniškega poveljništva št. 7 v Trstu. Pri tej priliki je bil Christoph odlikovan tudi z viteškim križcem Fran Josipovega reda.

Nevarne grožnje. Zaradi nevarnih groženj je bil v nedeljo v Trstu aretiran 25letni ogljar Karel Fachiui, ki stanuje v ljudskem prenočišču v ulici Gozji. Ovadil ga je neki Just Colusso.

Voz in konja ukradel. V nedeljo sta bila v Trstu aretirana mizar Ni-

kolaj Godina, stanujoč v ulici Conti št. 2, in 25letni Julij Golja, stanujoč v ulici Tesa št. 10, ker sta kmetu Antonu Tedesco iz Kopra ukradla voz in konja, v vrednosti 1000 K. Oboje so dobili nazaj.

Predkonejsje. Železniško ministstvo je dalo istrsko - dalmatinski železniški in trajektni družbi z o. z. na Dunaju dovoljenje za tehnična pripravljala dela za naslednje normalnotirne železnice; s postaje Opatija - Matulje do pristanišča Preluka, potem trajekt čez prekop Mezzo in Kvarnerol od zaliva Slatine na otoku Pagu do Pantine, nato trajekt v morskem rokavu Nova Poljana do Kraveja v Dalmaciji in čez Nono in Peterčane v Zader. — Dionizij baron Craigher v Trstu je dobil dovoljenje tehničnih predpriprav za žično ali zobčastokolesno železnico iz Barkovlja pri Trstu do primerne točke državnoželezniške proge Gorica - Trst pri Bovedu, eventualno do postajališča Opčine. — Obe dovoljenji sta bili izdani za dobo enega leta.

Zenska osveta. V nedeljo je nekdo poklical zavod Treves v Trstu, češ, da je na Greti delavec Ivan K. nenadoma zblaznel. Ko je prišel zdravnik na Greto, pa je spoznal takoj, da je K. popolnoma pri zdravi pameti in je dognal, da ga je hotela njegova žena spraviti v norišnico samo zato, ker je bil v soboto zapil ves zaslužek.

Z okna padel. V Trebiču je padel v nedeljo dopoldne 72letni Josip Vetal tako nesrečno z okna svoje hiše, da je takoj obležal mrtev. Počila mu je lobanja. Kako se je nesreča zgodila, še ni znano.

Na Brionskih otokih. Kakor je razvidno iz lista, ki ga izdaja upraviteljstvo Brionskih otokov, je Hagenbeck na Brionskih otokih naselil že celo vrsto najrazličnejših živali, med njimi flamine, antilope, opice, noje, žerjave, različne gosi, zajce in drugo. Isti list prinaša tudi več zelo dobro uspehli pokrajinskih skic z Brionskih otokov.

Onevne vesti.

+ Ljubljanska državnozborna volitev. Klerikalni kandidat dr. Gregorin je hud. Strašno je hud, pa ne morda na naprednjake, marveč na dr. Kreka. Dr. Gregorin živi namreč v mnenju, da je pri deželnozborni volitvi propadel samo zaradi tega, ker je dr. Krek imel pred volitvijo v »Unionu« svoj znani razbojniški govor. Zda si je dr. Gregorin izrečno prepovedal, da bi se dr. Krek kaj vmešaval v državnozborni volitev. Naj bo dr. Gregorin lepo pomirjen pogorel bo na vsak način, naj ima dr. Krek zopet kak tak govor ali pa ne.

+ Dr. Šusteršiču se tresejo hlače. Proti dr. Šusteršiču se je začelo mogočno gibanje med volilci. Ljudstvo ga je do grla sito. To vedo klerikalci jako dobro in s silo in s terorizmom bi radi onemogočili vsako zbranje in posvetovanje ljudstva. Tako jih je strah, da bi radi preprečili vsak shod, samo da bi volilci ne izvedeli, kako slabo jih je zastopal dr. Šusteršič v državnem zboru. Strah jih je resnice, strah jih je, da bi volilci slišali nasprotno stranko. Ko je župnik Zabret v Št. Vidu izvedel, da priredi kandidat Tribuč v njegovi fari shod, je kar podivjal. V cerkvi je vpil, da je vera v največji nevarnosti in da so se liberalci in socialni demokratje združili, in v duhu je že videl, kako leži dr. Šusteršič premagani na tleh. Pozivljaj je ljudi, naj gredo z njim na shod za Šusteršiča manifestirat. Zbral je in zbral kolikor je mogel ljudi in razburjal in nahujskal jih je tako, da so napredni volilci, videč to razpoloženje, raje ostali doma, ali pa odšli, videč, da so klerikalci zasedli prostor. Na Trati je bilo več župnikovih pristavov kakor neodvisnih volilcev. Župnik je začel govoriti in obetal je, da bo govoril kolikor časa bo treba, samo da nasprotni kandidat ne pride do besede. Iz tega se vidi najbolje, kak strah imajo klerikalci. Tako se klerikalci boje, da se svojim najzvestejšim pristavem ne puste, da bi slišali naprednega kandidata. Strah jih je zato, ker vedo, da bi se še klerikalci dali prepričati, če bi kandidata Tribuča slišali. Zato je župnik govoril in govoril, napovedoval bojkot in kvasil take, da je groza. Glede milijonov za armado in za vojne ladje je pravil, da je cesar želel te milijone in končno je s svojimi pristavi zapel cesarsko pesem. Videč, da ni priti do besede, je napredni kandidat Tribuč odvedal shod in se zadovoljil s sestankom z zaupniki. Za isti dan je bil napovedan še drugi shod in sicer v Tacnu. Župnik Zabred je grozil, da bo Tribuča tudi v Tacnu zasledoval, da mu tudi tam ne bo mogoče govoriti in da je že vse potrebno preskrbel. Župnik je imel v Tacnu pripravljajenih kakih 80 ljudi, ki so imeli namen se ali polastiti predsedstva in Tribuču onemogočiti govor ali pa shod razgnati. Toda v Tacnu je šlo

drugače. Napredni volilci so imeli večino in so zmagali in Tribuč je dobil besedo. Klerikalni župan Alojz Tršan je začel rogoviliti, češ, da shod ni bil županstvu naznanjen. Kandidat Tribuč je nevednega župana podučil, da takih shodov sploh ni treba nikomur naznaniti. Župan Tršan je na to ves osramočen umolknil. Kandidat Tribuč je potem govoril nad eno uro in z jedrnatimi besedami kritiziral Susteršičevo delovanje, ki je bilo tako, da nimajo volilci od tega delovanja nobene koristi. Župan se ni imel dosti z enim osramočenjem. Ogledal se je s trditvijo, da je dr. Susteršič mnogo storil za most v Tacnu. Pa je doživel novo blamažo, kajti naš vrli pristaš gosp. Sajovic je dokazal, da ni dr. Susteršič ničesar storil in da so vse storili drugi. Kandidatura g. Tribuča je bila sprejeta z burnim odobravanjem in navdušenjem. Pokazalo se je, kako je ljudstvu dovolj klerikalne strahovlade in s kako vneto hoče iti v boj za pravega ljudskega prijatelja. Shod v Tacnu je bil velikanska manifestacija proti dr. Susteršiču in za naprednega kandidata Tribuča. Župnik Zabret pa bo tudi še doživel svoj poraz v St. Vidu. Navedeni namreč zahtevajo še en shod, da pokažejo, da je ogromna večina volilcev za ljudskega kandidata Tribuča in da protestirajo proti župniku, ki je s pristaši iz okolice preprečil shod na Trati.

+ V ljubljanski okolici ni bilo še nikdar takega življenja, kakor je sedaj. Volitve so spravile vse pokonci. Kmetijski kandidat Tribuč uživa med vsem ljudstvom, ki ga pozna, splošne simpatije. Dr. Susteršič se kandidata Tribuča tako boji, da je postal oseben. Njegov »Slovenec« se je povzpela do očitaj, da g. Tribuč ni hotel nič dati za — Vincencijevo družbo. Gosp. Tribuč je popolnoma prav imel, da ni nič dal za to družbo, ker Vincencijeva družba ni taka, da bi zaslužila podpore. V »Slovenec« samem je bilo svoj čas čitati, da je prva naloga Vincencijeve družbe, skrbeti za dušni blagor ljudi s tem, da daje za — maše. Dobri ljudje darujejo za družbo v mnenju, da kupuje družba revežem živil, v resnici pa daje za maše. A tudi sicer je dobrodelnost Vincencijeve družbe kaj čudna. Družba pobira denar prav rada pri liberalcih, podpira pa samo najzagrizenejše klerikalce. Tako je pri klerikalni vedno. Pod krinko dobrodelnosti zbirajo denar, porablja jo pa za svoje strankarske namene. Gosp. Tribuč pozna to početje. A da je gosp. Tribuč jako dobrodelen in blagosloven mož, to je pokazal že nešteto krat. Vsa občekoristna in narodna društva imajo v njem podpornika. Za vsako dobro stvar daje rad. Če so že klerikalci povedali, da Vincencijevo družbo ni hotel ničesar dati, naj pa tudi povedo, da je dal 300 K za cerkev na Viču in pustil zemljo voziti, da še noben siromak ni šel praznih rok od njegove hiše in da podpira še klerikalce, da morejo pogrebe plačati.

+ Belokranjska železnica. »Slovenec« je te dni zopet farbal javnost, da bo že v kratkem zapela lopata in se začela gradnja belokranjske železnice. V resnici pa se začne šele dne 22. junija politični obhod tistih delov trase, ki so bili pri prvem obhodu izločeni!

+ Občinske volitve v Idriji so se v nedeljo izvršile z delno zmago klerikalcev v drugem razredu. Volilo je od 6. zjutraj do 6. zvečer. — Udeležba od strani volilcev je bila polnoštevna, kajti izmed 1445 volilcev se je udeležilo volitve 1319 volilcev, torej nad 90%, le 129 volilcev ni prišlo na volišče in še ti največ radi odsotnosti, boleznih ali kakšnega drugega opravičenega razloga. V Idriji je torej prav malo indiferentnih volilcev. Dasi je bil volilni boj precej hud, so se vendar izvršile volitve precej mirno, le po volitvi je bila mala demonstracija proti klerikalnemu županu L. Lapajnetu, ki so ga morali na klerikalno zahtevo spremiti orožniki domov. Bila je takoj vsa orožniška posadka na ulici, a ni bilo povoda intervenirati, ker se je ljudstvo mirno razšlo. Skrutinij glasov še ni končan. Ve se pa, da so si naprednjaki ohranili vse prvi razred, klerikalci so pridobili v drugem razredu 9 odbornikov poleg samostojnega obrtniškega kandidata, ki ste ga volili napredni stranki, v tretjem razredu so zmagali socialni demokratje. Razmerje glasov je bilo v prvem razredu narodno - napredni 69, klerikalci 56, socialni demokratje 23; v drugem razredu klerikalci 133, socialni demokratje 119, naprednjaki 110; v tretjem razredu socialni demokratje 638, klerikalci 368, narodno - napredni 295. V drugem so vse tri stranke računale na gotovo zmago. — Poraz je povzročilo narodno - napredni stranki množica uskov, ki se niso sramovali zapustiti stranko v najodločilnejšem trenutku. Da bi bili ostali vsi narodno - napredni pristaši dosledni v tem volilnem boju, ne bi se klerikalci ve-

selili zmage. Mnogo nepotrebne zmešnjave je napravilo postopanje nekaterih obrtnikov, ki so hoteli samostojno nastopiti, a je ravno njihov nastop vse drugo, kakor pa samostojno obrtniški. Dva obrtnika, ki bi morala biti uprav narodno - napredni stranki hvaležna za obstoj, sta s svojo agitacijo pripomogla stranki do poraza v drugem razredu. To si je treba zapomniti! Tudi neka gostilničarka, koje gostilno so ravno naprednjaki rešili socialno - demokratičnega bojkota, je glasovala z nasprotniki. A mnogo naprednjakov je glasovalo klerikalno iz osebnih naspotstev. To je pač najgrše izdajstvo v volilnem boju. Da ne govorimo o onih naprednjakih, ki znajo samo zabavljati in kritizirati ter izpreminjati svoje prepričanje kakor spomladansko vreme. Ti so imeli posebno zadoščenje v svoji borniranosti nad porazom napredne stranke. Prepričani smo pa, da bo nedeljska volitev imela tudi svoje dobre posledice za narodno - napredno stranko. Spoznala je, na koga se more zanašati in kje treba izboljšanja.

+ Skrben oče. Deželni glavar Šuklje je v enem tednu spravil dva sina do korita. Milan pl. Šuklje, ki je deloval doslej pri železniških stavbah, je postal profesor na obrtni šoli za strojno stroko. To je ravno tako, če bi čevljar postal učitelj krojaštva. Za to službo se je poganjal tudi nemški korren. Ko je pred tedni eden njegovih protektorjev zanj interveniral v ministrstvu, so mu rekli, naj se nič ne trudi, ker je služba že v naprej zagotovljena sinu kranjskega deželnega glavarja. V zadnji seji deželne odbora pa je bil drugi sin deželnega glavarja Vladimir pl. Šuklje imenovan za deželnega uradnika in so zanj celo ustanovili poseben urad, ki je tako potreben, kakor pri vozu peto kolo. Stari Šuklje pač ni zastoj izdal napredne misli.

+ Korupcija na magistratu. Na mestni vojašnici je bilo letos izvršiti različna klerparska dela. Ljubljana ima dovolj klerparskih mojstrov, ki plačujejo visoke davke in radi prevzemajo vsako delo. A glej — dela na vojašnici je dobil klepar v Šiški. Ta klepar v Šiški pa se imenuje Rojina in je najožji sorodnik širokoustnega klerikalnega mizarja Rojine, ki je zdaj tudi priselidnik tistega sveta, s katerim oskrbuje Laschan mestno upravo. Seveda je mizar Rojina preskrbel šišenskem kleparju Rojini mestno delo. To je pravi tip koritarja, ta mizar Rojina.

+ Ljubljanski državnozborni volilci zapomnite si, da vas so voditelji slovenske ljudske stranke grdili na najnižji način in vam nadeli psovko »mularija«, zato, ker ste se zavzeli za cerkveno pravo — voditelji ravno iste stranke se pa do tal klanjajo nemškemu protestantom, ki so v Kočevju skoraj pobili slovenskega duhovnika in so za njim nosili v nočni posodi kadilo ter se tako norčevali iz cerkve. K re k, eden glavnih voditeljev slovenske ljudske stranke je objubil, da pripelje več tisoč glavno krdele svojih pobesnelih somišljenikov v Ljubljano in da vas ljubljanski državnozborni volilci pobije in prežene v take kote, kjer le psi bivajo. . . . To vam želi katoliški duhoven in voditelj slovenske ljudske stranke. Ne pustite se torej omaniti od sladkih besedi, ki vam jih sedaj govore klerikalni agitatorji pred volitvami. Ljubljanski državnozborni volilci, pomnite nezaluzeno psovko »mularija«, ki vam jo je nadal ožlindrati Susteršič in ožlindrati Jakobinski Krekov govor v Unionu, kjer vam obeta uboj — ter pokažite z glasovnicami, da do skrajnosti zaničujete propadajočo slovensko ljudsko stranko.

+ Ljubljanski obrtniki in trgovci, slovenska ljudska stranka vam je napovedala materialen in političen bojkot! Ne izginete naj vam iz spomina oni dnevi, ki je pustil klerikalni deželni odbor podreti po ljubljanskem podjetniku Lončariču idrijskega obrtniku klet, samo zato, ker je politično drugega mnenja, kakor pa vladajoča demoralizirana klika v dež. odboru. Več tisoč kron je imel ubogi obrtnik nepotrebne škode, samo vsled »klerikalne ljubezni do bliznjega«. Pomnite: Kar se danes zgodi meni, to lahko doleti jutri tebe. S složnim nastopom pokažite ob državnozbornih volitvah, da hočete varovati vaše interese s tem, da volite enoglasno narodno-naprednega kandidata.

+ Na Ježici se vsi spodobni ljudje čudijo, kako more »Jutro« napadati učiteljico, ki vestno izpolnjuje vse svoje dolžnosti, ki pod milim nebom nikomur nič neče, ki se v nič ne vtika, pa je tako zavedna naprednjakinja, da že skoro 20 let plačuje »Slovenski Narod«. Koliko pa je takih učiteljic? Bivši nadučitelj Zibert je bil vedno klerikalec in je enega svojega sina vzgojil za duhovnika, drugega pa za organista; v občinski odbor je bil izvoljen kot klerikalec in volili so ga klerikalci. Še-le odkar so ga vsi ljudje siti, se je začel napred-

njakom obešati na suknjo. Sicer pa, kakor že rečeno, dobi »Jutro« lahko pri porotnem sodišču najboljšo pojasnilo na svoje »vsestranske informacije«, kar prilično naj da, pa bo vse v redu.

+ Promocija. Dne 1. junija bo na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem medicine gosp. Ivan Raiš p. Čestitamo!

+ Imenovanje. Blagajniški ofical finančnega ravnanstva v Trstu gospod Milan Paternoster je imenovan istotam finančnim deželnim blagajnikom.

— Zagrebški učiteljski so si v soboto ogledali postojnsko jamo in zvečer prispeli v Ljubljano, kjer so stanovali v hotelu »Tivoli«. V nedeljo so se peljali na Bled, proti večeru pa smo jih še videli na ljubljanskem Gradu. Vodila sta jih prof. Gorečan in prof. Ilešič. Kakor čujemo, jim ravnanstvo učiteljskega ni dovolilo hospitirati na vladnici, pač pa jim je pokazalo vrt — odkrito povemo, da ne razumemo takega skrivanja modrosti. Kaj naj si pa svet misli o naši kulturi?

— Nova knjižnica. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« otvori jutri v sredo svojo knjižnico, ki je določena za prebivalce šentjakobskega okraja, predvsem pa za društvene člane in njih rodbine. Knjižnica je odprta vsako sredo od 7. do 8. zvečer in je nastanjena v društveni sobi na Vožarskem potu št. 4. (Dragatinova hiša.) Izkaznica za 30 knjig stane 10 v, od vsake izposojene knjige je pa še posebej plačati po 2 vinarja. Upamo, da bo ta knjižnica ustrezala namenu, ki ga ima društvo za njeno ustanovitvijo: dvigniti izobrazbo prebivalcev v šentjakobskem okraju.

Davila sta se. V nedeljo zvečer sta se sprla na cesti v Spodnji Šiški samska dminarja Jožef Brolih in Anton Poje ter se začela metati po tleh in daviti, dokler ju ni neki sosed zapodil. Oba sta se pošteno opraskala in imata globoke vtiske prstov na vratovih.

Iz Litije. Zopet je posegla smrt s svojo koščeno roko v narodno rodbino tukajšnjega posestnika gosp. Josipa Meska. Včeraj mu je umrl sin Franc, poštni uradnik na Jesenicah, Gorenjsko, star 20 let. — Očetu, materi, sestram in bratom iskreno sožalje.

Najdeno truplo. Dne 27. maja so našli v Splenči pri Ilirski Bistrici v Bistrici truplo nekega 70letnega neznanca. Truplo je bilo že močno razjedeno in sumijo ljudje, da je padel neki berač, ki je pred 14. dnevi tam beračil, v reko in utonil.

Elektrodiograf »Ideal« ima od torka, 30. maja do petka, 2. junija t. l. sledeči spored: Gaumondov tednik. (Najnovejši dogodki, moda, šport, umetnost, literatura.) En dan v Lunaparku. (Iz življenja.) V deželi vulkanov. (Naraven posnetek.) Zrtev vrliga otroka. (Drama iz življenja.) V Tunisu. Sveto mesto Kairuan. (Prekrasen, naraven posnetek.) Mirko, agent za zavarovanje življenja. (Humoristično.) Dodatek k večernemu sporedu od 7. do pol 9. in od pol 9. do 10.: Arizath, svečenič Tanite. (Senzacijska drama v barvah.)

Kirkus Schmidt. Včerajšnja predstava je bila kot običajno vse druge, jako dobro obiskana. Spored je bil izbornost sestavljen in nudil občinstvu mnogo in raznovrstnega razvedrila. Posebno dober je bil balet, ki ga je jahal ravnatelj, poleg pa je plesala ljubka balerina. Kot posebna novost pa je bil nastop Kitajcev The See, takozvani sveti glumači, ki proizvajajo krasne ekvilibristične in telovadne točke, obešeni za svoje kitajske cofe. Tudi vsi ostali artisti kakor žokejka, Bergeres in Clares so bili kot običajno izborni. Mnogo smeha in zabave so nudile komične točke, posebno duet Charlov in klovna Marlov in Oskar. — Ravnanstvo ima pripravljenih še več izvršnih novosti, s katerimi odlikuje in okraši vedno spreminjaje svoj spored.

Elektro-Bioskop v Lattermanno-rem drevoredu ima od torka 30. maja do četrta 1. junija zopet krasen nov spored, ki bode gotovo privabil obilo posetnikov. Med točkami najzanimivejše so: En dan v Lunaparku v New Yorku, zabave dveh bogatih veseljakov, senzacijska drama »Izdajalski madež črnica«, kjer se izda prava tatica, ki je tatvino podtaknila svoji kolegini radi ljubosumnosti s odtiskom črnica in druga drama »Jerice življenski roman«. Podučna in zabavna je točka »Avtomobilski dirka v Dieppe« in »Karnavalska noč«. Izmed komičnih točk omenimo le »Novoletna gosa«, »Lovski dogodek« in velekomično burko »Poljubljati mora«. Spored je jako dobro sestavljen, bogat raznih zanimivih epizod, ter bode gotovo vsakega obiskovalca povsem zadovoljil.

Stavka. Včeraj popoldne so začeli stavkati pleskarji, po številu 47 pri trvdkah Eberl, Bricelj, Remžgar in Oražem. Stavkujoče se potegujejo za večjo plačo.

Aretiran tat koles. V soboto popoldne je nek okoli 30 let star neznanec prodajal pri nekem mehaniku na Dunajski cesti še dobro kolo za 20 K. Ker se to ni mehaniku zdelo nič kaj realnega, kolesa ni kupil, pač pa je to takoj šel naznaniti pri pošti službojočemu stražniku. Ko je šel tujec po Fran Josipa cesti, ga je stražnik ustavil, ta pa mu je zabrusil kolo pod nogo ter zbežal po Tomanovi in Kolizejski ulici na Bleiweisovo cesto, kjer ga je stražnik vjel in aretiral. Pri uradu so ga legitimirali za zidarja Andreja Lampiča, roj. 1880 v Bizoviku ter pristojnega v Dobruje, kateri se je pa v večini klatil po svetu. Nadalje se je dognalo, da je to ono kolo, katero je bilo istega dne zidarskem polirju Franu Zivicu v veži št. 12 Pred škofijo ukraden. Lampič je sumljiv še drugih tatvin koles, ki so se zgodile deloma v mestu, deloma po deželi. Aretiranec pravi, da je sedaj živel v prijateljskem razmerju z neko posestnico v Istri s katero se hoče poročiti in je vsled tega semkaj prišel po dovoljenje. Lampič ima poleg tega še druge grehe na vesti. Zasluguje ga že od meseca junija lanskega leta orožništvo v Vodmatu, ker je vlomil pri posestniku Jakobu Mojškeru v Bizoviku in pokradel za 39 K dragoceno. Nadalje ga zasleduje tukajšnje okrajno sodišče zaradi prestopka tatvine. Tudi deželno sodišče v Celovcu ga preganja v policijski tiralič zaradi hudodelstva nenravnosti. Policija ga je izročila deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

Neresnična vest. Danes se je po mestu nenadoma raznesla vest, da so cigani na vojaškem vežbališču umorili nekega vojaka ter da jih je nekaj že aretiralo orožništvo, nekaj pa policija. Vest pa temelji na popolnoma napačni podlagi. Na vojaškem vežbališču se je utaborilo res več ciganov - kotlarjev in dr. — Ko so včeraj prišli sorodniki obiskat nekega vojaka, se je ta samovoljno odstranil in ostal čez noč zunaj. Menda je proti jutru je zašel na vežbališče k ciganom in tam začel intimno kramljati z neko ciganko. Skušal je baje tudi svojo ljubezen udejstviti. Cigani so ga nato naskočili, mu vzeli bodalo in čepico ter oboje prinesli v vojašnico. Mogoče je tudi, da je kako gorko dobil. Ko so ljudje videli cigane z baje netom, so — hipoma »pogrontali« umor, sosebno je bila pa ta vest še potrjena, ker je orožništvo potem v Vodmatu tri cigane aretiralo. Aretirani pa so bili le zaradi beračenja, vojaka je pa še tekom dopoldneva izsledila vojaška patrulja in ga odvedla v vojašnico. Tudi policija je aretirala od ene družbe tri cigane in eno ciganko, seve tudi ne zaradi umora, marveč vsled tega, ker brez pravega vzroka, odnosno opravlja ciganje po mestu sploh ne smejo postopati. Kakor že rečeno, je mogoče, da so ljubosumni ciganje vojaka premikastili, a o kakem umoru ali kaj podobnega sploh ni govora in je vse to zakrivil edini amor. Toliko je resnice, vse drugo je pa ljudska domisljija.

Zblaznel je. Danes priti jutru je prišel v neko tukajšnjo kavarno 35-letni posestnik Ivan Drobnič iz Pono-ve vasi. Kar hipoma si je začel domisljati, da ga zunaj čakajo s štirimi samokresi ter šel v stranišče in se zaklenil. Poklicani stražnik ga je odvedel v osrednjo policijsko stražnico, odkoder je bil na odredbo policijskega zdravnika z rešilnim vozom prepeljan v deželno blaznico na Studencu. Nesrečnež je že svoj čas bil tam.

Rop. Dne 22. maja je bil na drž. cesti ¼ ure od Velikovec oropan mlinarski pomočnik Filip Seifried. Ropar mu je vzel 32 K denarja, kakor tudi dve spričevali. Varnostne oblasti roparja, ki je bil že zaradi raznih »dobrih del« 12krat predkaznovan, marljivo zasledujejo in je upati, da ne uide usodi.

Romarski vlak. Danes se je peljal skozi Ljubljano iz Rudolfovega na Brezje poseben romarski vlak. Čez noč bodo ostali na Brezjah, jutri ob 11. došpe pa v Ljubljano, kjer bodo imeli 4 ure odmora, potem se vrnejo pa zopet domov.

Krošnjar — tat. Dne 18. maja je bila v hranilničnih hišah ukradena kurčurcu Antonu Jevnikarju srebrna žepna ura z niklasto verižico, ne da bi se vedelo za tatu. Uzmovič je bil pa po orožništvu v Šiški še isti večer izsleden in aretiran v osebi laškega krošnjarja z mavcovimi kipi Viljema Tottija. Orožništvo ga je izročilo okrajnemu sodišču.

Pobegnil je dne 24. maja od dela v Košani leta 1871. v Goingu rojeni in v Küssen, okraj Kitzbühel na Tirolskem pristojni prisiljenec Jožef Salvenauer, kateri govori le nemško in je po poklicu dminar.

Varnostna oblastva zasledujejo delavca Frana Bobljeka, roj. 1881. v Jevnici pri Kresnicah, kateri je na sumu, da je ukradel Mariji Podjedovi v Podutiku tri zlate prstane in neznanu kam pobegnil.

Cigavo je kolo? Še meseca novembra je nek popotni rokodelski pomočnik zastavil mizarju Molku v

Planini »Dürkopp Diana« kolo s tovarniško številko 37.525 za 6 K. Ker se sedaj zanj nihče ne zglaš, je opravičen sum, da je bilo kolo ukraden, naj se lastnik čimprej zglaš, zanj pri mestni policiji ljubljanski, ali pa pri orožništvu v Planini.

Kratko prostost je užival prisiljenec Jožef Mlakar iz Praš v tolninskem okraju, kateri je dne 13. maja pobegnil od dela v Javorniku na Gorenjskem, a ga je orožništvo še isti dan izsledilo in izročilo nazaj v hišo pokore.

Neč ima svojo moč. Danes okoli 1. ponoči je nek bivši strojevodja v obližju cukrarne na Poljskem napisu na klopi zaspal. Ko se je prebudil, je opazil, da mu je med tem časom izginilo 12 K vredno kukalo.

Delavsko gibanje. Včeraj in v soboto se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 60 Makedoncev, 6 Slovencev in 31 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 6 Hrvatov.

Izgubljeno in najdeno. Posestnica Meta Zidanova je izgubila denarnico, v kateri je imela večjo vsoto denarja in zlat uhan. — Franciška Vankoljeva je našla niklasto žepno uro.

Našla je dne 23. t. m. na cesti pri Tacnu gostacinja Marija Pakjova črno usnjato ročno torbico, v kateri so bili razni ključji in dva roba s črkama F. B. Izgubiteljica, ki je prejela kaka ljubljanska dama, naj se zglaš, zanj pri orožništvu v St. Vidu.

Spored promenadnega koncerta Slov. Filharmonije, ki se vrši danes v torek, 30. t. m. v »Zvezdi« od 6. do 7. zvečer: 1. Wagner: Prihod Bošnjakov, koračnica; 2. Auber: Ouverturna k operi »Fra Diavolo«; 3. Strauss: »Južne cvetke«, valček; 4. Meyerbeer: Fantazija iz opere »Hugenoti«; 5. Smetana: sekstet iz opere »Prodana nevesta«; 6. Fall: potpuri iz opere »Ločena žena«.

Slovenska Filharmonija koncertira jutri in v naprej vsako sredo ob ugodnem vremenu na vrtu hotela »Zlata kaplja« (L. Tratnik) na Sv. Petra cesti št. 27. Začetek ob 8. zvečer.

Narodna obramba.

Dunajske akademične podružnice družbe sv. Cirila in Metoda ustanovni občni zbor se vrši v petek, dne 2. junija ob pol 9. zvečer v prostorih Schwarzschanierhofa (IX. Schwarzschanierstrasse).

Društvena naznanila.

Napredno gospodarsko društvo za poljanski okraj priredi v nedeljo, dne 2. julija veliko veselico, kakršne po predpripravih sodeč, poljanski okraj še ni videl. O sporedu varuje veselilni odsek še strogo tajnost, kakor hitro pa izvemmo kaj natančnejšega, sporočimo to javnosti. Druga društva naj bi se ozirala na to prireditve.

Izredni občni zbor zadruge roko- delcev na Vrhniki, ki se je vršil v nedeljo dne 28. maja, je bil prav dobro obiskan. Udeležilo se ga je nad 60 članov, načelnik deželne zveze obrtnih zadrug g. Engelbert Franchetti in član kuratorija obrtnega pospevalnega urada g. Ložar. Načelnik gospod Franc Simon pozdravi navzoče zadrugne člane in predstavi zastopnika ljubljanskih obrtnikov. Na dnevnem redu so bili le dve točki in sicer: pristop k deželni zvezi in pa odobritev pravil za ustanovitev mojstrske bolniške blagajne. Glede pristopa k deželni zvezi je poročal načelnik zveze g. Eng. Franchetti, ki je v svojem stvarnem govoru pojasnil različno organizacijo obrtnikov na Kranjskem in pa v sosednih deželah, kakor tudi namen in pomen zveze in važnost zadrug glede pristopa k zvezi. Poudarjal je, da se zadruge na Kranjskem ne zavedajo svoje dolžnosti in da ne vedo ceniti jim nudene organizacije, priporočal je, da naj pristopi zadruge na Vrhniki k zvezi in s tem pripomore k zaželenemu cilju. Nato se je skoraj soglasno sklenilo, da zadruge pristopi k zvezi in so se izvolili sledeči gospodje za delegate k zveznem občnem zboru: Ivan Volč, mizar; Krašovec, kolar; Ivan Oblak, sodar; Franc Simon, ključavničar; Ivan Kos, mesar, vsi iz Vrhnike; Ivan Lebes, krojač; Jožef Zalar, čevljar iz Borovnice; Fran Bulh, mizar iz Horjulja, in Ivan Tomšič, krojač iz Verda. Zadrugi tajnik g. Cigler je nato prečital najvažnejše točke pravil mojstrske bolniške blagajne, nakar je dal g. Franchetti nekaj važnih pojasnil in g. Ložar pa priporočal ustanovitev bolniške blagajne ter se je predlog za ustanovitev bolniške blagajne z veliko večino sprejel. Proti glasovalo je le 12 zadrugnih članov, ki so večinoma vsi doma iz Podlpe in se preživje bolj s kmetovalstvom kakor pa s svojim izučnim in neizučnim obrtom. Ker se pri točki raznoterosti ni nikdo oglašil k besedi, se je načelnik gospod Simon zahvalil vsem navzočim zadrugnim članom za mnogobrojen obisk, zlasti pa g. Franchettiju za

podana pojasnila in je občni zbor zaključil ob 5. uri. Ob tej priliki nasvetujemo vsem ostalim obrtnim zadrugam, da posnemajo obrtno zadrugo na Vrhniki, ki res neumorno deluje v korist svojih članov in da se tudi ustanove lastne bolnišnice blagajne mojstrov in da se pridružijo kot članice k deželni zvezi obrtnih zadrug na Kranjskem. Vsa potrebna pojasnila in navodila radovoljno podaja zvezni načelnik Eng. Franchetti v Ljubljani, Sodna ulica 2.

Podružnica slovenskega planinskega društva v Kranju. Podružnični odbor je sklenil v letos sledečji seji prirediti za svoji večer izlete: 1. Kranj - Cerkle - Št. Urška gora - Kamnik dne 18. junija. — 2. Kranj - Ljubljana - Krim - Borovnica dne 28. in 29. junija 1911. — 3. Višarje - Lovce v drugi polovici meseca avgusta 1911. — Dalje se je sklenilo otvoriti »Prešernovo koč« na Stolu o Binkoštih ter bode koč že od sobote dne 3. junija naprej oskrbovana. — Otvoritev se vrši v podobi drštevnege izleta ter se bodo v to svrhu razposlala članom podružnice še posebna vabila.

Akad. društvo slovan. veterinarjev na Dunaju si je 20. t. m. izvolilo za letni tečaj naslednji odbor: Predsednik: tov. Fr. Zavrnik; podpredsednik: tov. Fr. Veble; tajnik: tov. Iv. Pestotnik; blagajnik: tov. Fr. Lobnik; gospodar: tov. P. Rihtarič; namestnik: tov. J. Serbec in tov. Ant. Močnik; preglednik: tov. Fr. Veber in tov. J. Vizjak.

Prosveta.

Jugoslovanska Enciklopedija. Nadaljevanje posvetovanja o literarnem abecedariju se bo vršilo v prostorih »Matiče Slovenske« v sredo, dne 31. maja ob 6. zvečer.

Branitelj pravice pred sodiščem.

V soboto se je nadaljevala razprava proti dr. Hinkoviću. Začetkom obravnave je predsednik senata Sibenik naznanil, da je sodišče odklonilo predlog, da bi se slučaj Hinković odstopil kompetentnemu porotnemu sodišču. Proti tej odklonitvi so zagovorniki vložili ničnostno pritožbo.

Na to je bil zaslišan kot prvi svedok sodni svetnik Pavel Pavešić.

Predlog braniteljev, naj se svedokov Pavešića in dr. Košutića ne zapriše, ker sta notorična velika sovražnika dr. Hinkovića, je sodišče enostavno zavrnilo.

Pavešić je pripovedoval, da je dobil nalog, naj zasliši dr. Hinkovića o nekem članku v »Pokretu«. Na to zaslišanje je dobil dr. Hinković poziv, kakršne dobivajo priče. Dr. Hinković je prišel k zaslišanju, a ko je opazil, da se ga hoče zaslišati kot svedoka, dasi je bil v resnici osumljenec, ni hotel ničesar izpovedati, češ da se neče vloviti v nastavljeni past, ter je odklonil njega — Pavešića — kot preiskovalnega sodnika.

Dr. Hinković je staval na Pavešića več vprašanj, ki so se večinoma nanašala na »veleizdajniški« proces.

Med drugim je priznal, da je on sestavil obsodbo v tem procesu. Zagovornik dr. Walter je hotel na svedoka staviti vprašanje, a mu je to predsednik zavrnil.

Dr. Walter: Vlagam proti temu ničnostno pritožbo.

Predsednik: Svobodno — ne košta nič.

Dr. Walter: Vi kratite moje zagovorniške pravice. Jaz se bom v znak protesta odstranil.

Predsednik: Samo izvolite — ne bo nobene škode!

Dr. Walter: Proti takemu postopanju protestujem.

In na ta protest je predsednik Sibenik zakričal: »Mir! — spravite se vendar!«

Dr. Walter se je seveda odstranil.

O ti hrvaški sodniki! Zdi se nam, da je za razne Sibenike, Pavešiče in Košutiće označitev »pokvarjeni elementi« še dosti preblag izraz!

Na to je bil zaprišežen in zaslišan zloglasni preiskovalni sodnik v »veleizdajniškem« procesu dr. Košutić.

Košutić je na dolgo in široko pripovedoval o aferi Popović-Teodorović in o »veleizdajniškem« procesu. Reknel je med drugim, da se je ob času tega procesa pričela velika kampanja proti njemu. Grozilo se mu je celo s smrtjo. Neki gospod iz Siska mu je celo pripovedoval, da so imeli nekje sestanek, na katerem so sklenili njega umoriti.

Zagovornik Tuškan: Kdo je vam to reknel? Povejte ime! Kje je bil dotični sestanek?

Predsednik: Ne dopuščam tega vprašanja.

Zagovornik dr. Budisavljević: Ali ste vi v »veleizdajniškem«

procesu sestavili državnemu pravdniku načrt za končni njegov predlog?

Dr. Košutić: Vprašajte državnega pravdnika!

Dr. Budisavljević: Ali jaz vprašam vas. Odgovorite: da ali ne!

Dr. Košutić: Nisem!

Dr. Budisavljević (vzame v roko več pol papirja, napisanih po Košutiću): Ali je to vaš rokopis?

Veliko gibanje v vsi dvorani.

Dr. Košutić (stoji bled, z obraza se mu čita velika zadrega): Da, moj rokopis je to! Zagovorniki kličejo: »Preiskovalni sodnik sestavlja končni predlog državnemu pravdniku! Sramota!«

Državni pravdnik: To ne spada sem. Branitelji: To pač spada semkaj! Dr. Hinković: Stavite pod obtožbo dr. Košutića!

Predsednik: Zabranjujem vsako vprašanje in vsak nadaljni govor.

Na to se je senat umaknil na posvetovanje — radi postopanja dr. Budisavljevića. Po kratkem odmoru je predsednik naznanil sklep senata, da se dr. Budisavljevića obsodi v globo 200 K zaradi — nedostojnega vedenja.

Na to je bil vprašan še zapisnikar Rogulja. Izpovedal ni ničesar bistvenega.

Pri popoldanski obravnavi so stali zagovorniki svoje končne predloge. Že prej jih je predsednik Sibenik opozoril, da dopušča samo, da se stavi predlogi, ne dovoljuje pa njih utemeljevanje.

Dr. Lukinić je predlagal, da se zasliši bana dr. Tomašića za pričo o »pokvarjenih elementih«. Dr. Hinković je predlagal, naj se rekvirira akt o »veleizdajniškem« procesu in spisi o aferi Popović-Teodorović, dr. Popović pa je zahteval, da se preskrbe ničnostne pritožbe vseh zagovornikov v »veleizdajniškem« procesu.

O teh predlogih se je senat posvetoval poltretjo uro. Vzpričo znanege nivoa, na katerem stoji žal hrvaški sodniki, se samo ob sebi razume, da je senat odklonil vse predloge ter s tem odklonil tudi dokaz resnice.

Na to je državni pravdnik dr. Marković štiri ure čital svoj obtožni govor.

Izmed zagovornikov je govoril samo dr. Dušan Popović. Njegov govor je bil sijajen. Kakor bič je padla vsaka njegova beseda na »pokvarjene elemente« — hrvaške sodnike a la Košutić in drugovi. Končno je govoril še obtoženec dr. Hinković sam.

Njegov govor je bil kratek, a je napravil na vse navzoče — razen seveda na sodnike — globok vtisk. Svoj govor je zaključil s temi besedami: »S popolnim mirom pričakujem sodbe in najsi bo takšna ali drugačna. Nad vami je višji sodnik, a ta je moja vest. Ta glas moje vesti, ta glas božji mi pravi, da sem delal prav. In to mi zadostuje. A sedaj izvolite soditi!«

Ob 12. ponoči je predsednik Sibenik zaključil obravnavo in naznanil, da se bo sodba razglasila v ponedeljek ob 5. popoldne.

Včeraj popoldne je policija zastražila Zrinjevac, kjer se nahaja sodno poslopje.

Ob 5. je bila sodna dvorana že natlačena polna. Navzoči so bili vsi zagovorniki. Dr. Hinkovića ni bilo.

Ob 6. je stopil v dvorano senat in predsednik Sibenik je razglasil sodbo, s katero se dr. Hinković proglasa za krivega vseh v obtožbi navedenih deliktov ter se ga obsoja v 6mesečno težko ječo.

Državni pravdnik se je zadovoljil z obsodbo, zagovorniki pa so vložili ničnostno pritožbo in priziv.

Obsodba je izzvala v vsi hrvaški javnosti kolosalno ogorčenje. Na Zrinjevacu se je zbrala tisočglava množica, ki je viharno demonstrirala za dr. Hinkovića.

Demonstracije so se nadaljevale v ilici in pred vseučiliščem.

Policija na konjih je skušala razgnati demonstrante, kar se ji je posrečilo šele z največjim trudom. Demonstracije so se ponavljale pozno v noč...

Z obsodbo dr. Hinkovića je hrvaško pravosodstvo, v katero sploh nihče nima več nobenega zaupanja, kompromitirano do kosti in osramočeno pred vso evropsko javnostjo, zakaj nikjer niti v Turčiji se še ni prigodilo, da bi bil na tako nečuvnen način obsojen takšen notoričen branitelj pravice in resnice, kakor je dr. Hinković.

Dr. Hinković je pač gotovim krogom trn v peti, ker je on s svojo živlostjo, neustrašnostjo in s svojimi naravnost fenomenalnim zmognostmi največ pripomogel k temu, da je »veleizdajniška« kampanja končala s tako velikanskim fiaskom. Tega dr. Hinkoviću niso mogli odpustiti, zato so se mu sedaj osvetili.

Toda vkljub tej obsodi bo vendarle triumfirala pravica in resnica!

Tajništvo narodno-napredne stranke uraduje

do državnoborskih volitev cel dan v Wolfsovi ulici 10/1

In daje vsa pojasnila za volitve. Obenem naznanjamo onim, ki so nam izročili v svrhe reklamacije kako pri logo, da je dobe istotam nazaj.

Razgled po slovanskem svetu.

— Vseslovanski kongres l. 1912.

Rusko ministrstvo notranjih del je dovolilo, da se l. 1912. priredi v Petrogradu vseslovanski zdravstveni kongres. Inicijato za ta kongres je dal znani ruski učenjak Vladimir Behtjerev, ki je prevzel tudi predstojstvo pripravljalnega odbora. V tem odboru so: Kovalevskij, Koni, Tagancev, Krim-Girej in dr. Ott. Ta odbor je že sestavil program in bo v kratkem stopil v zvezo z zastopniki vseh slovanskih narodov. Na kongresu se bo razpravljalo v vseh slovanskih jezikih. Program kongresa bo obsegal te-le točke: 1. Društvena higijena; 2. vprašanje fizičnega zdravja in telovadbe. Pri teh razpravah naj bi v prvi vrsti sodelovalo sokolstvo; 3. moralna in razumna vzgoja in šolstvo in 4. borba proti družabnim boleznim kakor hudodelstvom, prostituciji, alkoholizmu itd. Ta slovanski zdravstveni kongres bi se imel vršiti poleti l. 1912.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča

Zakonska detomorka. Na obtožni klopi sedi že bolj priletna posestnikova žena Frančiška Košakova iz Škofljice. Obup se ji bere iz obraza, in s strahom se ozira boječa se naravnih pogledov, po dvorani, kot bi iskala pomoči, iskala usmiljenih src in sočutja, da ne uničijo — grešnice.

Spozabila se je lansko leto, kot pravi, mati 4 otrok, katerih najmlajši šteje 5 let in se spustila v ljubavno razmerje z nekim domačim fantom. V kritični dobi je bila takrat, kot znano oživi zopet ženska kot taka. Prvi povod, da je podlegla skušnjavi pa je okolnost, da je že štiri leta doma sama brez moža, prepuščena brez močne vodilne roke in zaščite vsem udarcem usode. — Mož je namreč v Ameriki. — Začutila se je nasečo. — Po glavi so ji zarojale čudne misli, katerih mati ste bili sramota in strah. — Od ust do ust bo šlo po vasi. — Škodoželjni in zasmehljivi pogledi jo bodo spremljali, kamor se gane izpod lastnega kapa. — Pikre in ostre besede brezobzirnih sovaščanov jo bodo preganjale in onemogočeno ji bo bivanje v vasi. — In strah; vrne se mož; kako bo stopila predenj z zavestjo, da je razrušila stebre družinskega življenja in uničila celo rodbo. — Reknel ji je mož nekoč: Če mi tako narediš kot Janezovka, te ubijem. — Oglašal se je pri tem razmišljanju vedno močnejše tudi življenski nagon. — In sklenila je približno 14 dni pred porodom, da si hoče pomagati, da hoče živeti, brez obzira na sredstva, s katerimi se more rešiti obupnega stanja. — Nosečnost je popolnoma prikrila; pač je šumelo nekoliko po vasi, toda za gotovo ni vedel nihče. — In prišla je usodna noč. — V sobi so spali 4 otroci mirno in trdno spanje utrujeni po dnevnem tekanju. — Počepnila je v pol temi, in zajokal je otrok, sad nesrečne ljubezni. Stresla jo je z ona ob tem zvokem glasu, ki ji je obetal grozno bodočnost. Napela je vse duševne sile, umila otroka, ga krstila in ga potrebno zavezala, da mu ne bi šlo slabo na onem svetu, kakor je razširjena govornica med ljudstvom. Zavila je dete v krilo, pomašila konec blaga v usta novorojenčka, pritisknila na usta roko in omedlela. — Osveščena je odnesla otroka v kamro, ostale posledice poroda, pa je zakopala v drvarnico. — Tri dni je ležal otrok v kamri in nihče ni vedel zanj. — V tretji noči ga je zavila v rjuho, krenila z njim na prosto in vrgla trupelce v apnenico napolnjeno z vodo. — In šla je zopet po dnevnih opravkih, oskrbovala dom in otroke kot prej. — Štirinajsti dan po tem činu, že je na to skoro pozabila, je nabirala dračje in delale butare v gozdu. Približa se ji ženica in pravi: Letička, to je bila njena sestanovalka, joče doma in pravi, da gre iz tvoje hiše. Tiho je bila in šla domov. Povedali so ji, da so vaški otroci igraje se ob vodi v apnenici našli novorojeno otroško truplo. In z enim udarcem je bila uničena. Zapuno jo je vprašala Letičeva, povej po pravici, je li otrok tvoj. In zaplakala je v znak priznanja in žalovanja. — Tako približno je izpovedala pred poroto. Njeno izpoved so potrdile

priče. Bila je pridna in delavna in skrbela je za dom otroke, tako slove soglasno njih sodba. Mož je bil znan kot dober človek. Pošiljal ji je tudi denar in sicer precejšnje vsote. Toda pred kakimi 4 meseci pa ji je pisal, da je slab zaslužek v Ameriki in da se bode treba vrniti domov. — Vesel bi ne bil, je rekla sosedja, 86letna starka, če bi prišel domov in našel otroka tujega očeta, vendar ubil mislim, da bi jo ne bil. — Nasprotno pa trdi obtoženka, da je bil res dober in skrben, vendar pri tem pa jako naglo jeze in nepremišljenosti dejanj. — Sodna izvedenca sta potrdila, da je bil otrok — bil je fant — normalno razvit, da je živel, kar spričuje dejstvo, da je vdihal zrak v pljuča in da ga je mati zadušila s kako mehko stvarjo. — Državni pravdnik je predlagal kazen. Zločin je storila po načrtu, ki si ga je napravila, kot je sama priznala že 14 dni pred porodom. — Zagovornik odvetnik dr. Pirc pa je resno utemeljeval njeno nekrivdo. Sklep in zločin je storila v nerazsodnosti povzročeni iz strahu in sramote. Predočil je porotnikom jasno njene obupne in žalostne razmere, posebno pa njeno osamelost in zapuščenoost. — Porotniki so nato po kratkem posvetovanju razglasili sklep, ki se je glasil: 11 glasov zanika krivdo 1 pa jo potrjuje. Senat je izrekel na podlagi tega sklepa oprostitve, naker je žena zahvalivši se obzirni milostni ljudski sodbi, prosta odšla.

Razne stvari.

* **Kolera v Gradcu.** Poštni adjunkt, ki je umrl večeraj v Waldendorfu pri Gradcu se piše Anton Franzky in je oče dveh sinov 20letnega Antona in 6letnega Ernesta. Izolirani so poleg njegovih dveh sinov in njegove žene še dimnikarski vajenec Anton Fassolol in posestnikov sin Avgust Pölzl, ki sta bila bolnika spravila v bolnišnico, nadalje odvaževala odpadkov, ki sta delala v oni hiši, hišni posestnik in neka kavarnarka. Zelo značilno tudi za izobrazbo teh ljudi je, da so se upirali iti v bolnišnico in so se udali šele, ko so prišli orožniki. Tudi sanitarne razmere so naravnost vnebovpijoče in sramotne za mesto, kakršno je Gradec. Odpadke izpraznjujejo iz sodčkov kar na prosto in do večeraj teh odpadkov niti desinficirali niso. To vse se godi 200 korakov od mestne meje.

* **Boj v Budimpešti.** Kakor smo že večeraj poročali se je vnel predvečernjem ponoči v mestnem logu v Budimpešti boj med vojaštvom in civilisti. Vzrok je bil zelo malenkost. Kovski pomočnik Plenar in neki pionir sta se bila sprla in sta si končno segla v lase. Nad tisoč ljudi je gledalo ta pretep in kmalu se je občinstvo razdelilo na dva tabora, ki sta se napadla z noži. Ljudje so se zlasti navlivali na onega pionirja, kateremu je prišla na pomoč vojaška patrulja. Tedaj se je obrnila jeza proti vojakom in začeli so leteti po zraku vrčki in stoli. Končno je začela patrulja streljati in oddala več salv. Ko je bilo občinstvo pregnano, so našli na bojišču enega mrtvega vojaka in štiri težko ranjene vojake ter mnogo težko ranjenih civilistov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Cesar.

Gödöllő, 30. maja. Cesarjevo zdravstveno stanje je po oficijalnih poročilih povsem zadovoljivo. Večera je cesar izprehajal več kakor eno uro in popoldne napravil dveurni izlet.

Budimpešta, 30. maja. Ogrska vlada je dobila obvestilo, da se bo cesar, kakor je bilo prvotno namenovano, vrnil 1. junija na Dunaj. Najbrže v sredo sprejme cesar ogrskega ministrskega predsednika v poslovnih avdijenci. Grof Aehrenthal ne bo prišel v Budimpešto, ker ga sprejme cesar še tekom tega tedna v Schönbrunn. Vest, da hoče priti cesar pred svojim odpotovanjem na Dunaj z avtomobilom v Budimpešto, je neresnična.

Dunaj, 30. maja. Snočni »Slav. Tagblatt« je bil zaradi avtentičnih poročil o cesarjevem zdravstvenem stanju konfisciran.

Klerikalne mahinacije v Dalmaciji.

Split, 30. maja. Vest »Hrvatske Korespondence« (to vest je priobčil tudi večerajšnji »Slovenec«), da so deželne glavarja dr. Ivčevića dne 26. maja v Kaštelu Novem izživigali, mu klicali »Abzug« ter ga obmetavali z jajci, da je moral bežati v hišo nekega svojega somišljenika, je podla laž. — Dr. Ivčević dne 26. maja niti ni bil v Kaštelu, marveč je bival ves dan v Splitu. V Kaštelu je bil v tvek dne 23. maja. Na kolodvoru ga je pozdravila tisočglava množica z navdušenimi živjo - klici ter ga z godbo na čelu spremljala pred stanovanje župana Šimeta, kjer je dežel-

nemu glavarju priredila viharne ovacije.

Suspenzija poslanca Blankintja.

Zader, 30. maja. Poslanec Biankini je bil suspendiran ne samo zaradi tega, ker je podpisal volilni oklic hrvaške in napredne stranke, marveč tudi zaradi stališča, ki ga je zavzemalo njegovo glasilo »Narodni List« v vprašanju glagolice. Suspenzija se je izrekla na pritisk papeževge nuncijs na Dunaju. Biankini je odpotoval na Dunaj, da osebo intervenira v tej stvari pri nuneiju. Kakor zatrjujejo, spada Biankini pod jurisdikcijo — goriškega nadškofa.

Kolera v Gradcu.

Dunaj, 30. marca. Notranje ministrstvo je dobilo o slučaju Franzky, ki je umrl v Gradcu za kolero, od štajerskega namestništva naslednje poročilo: Dne 28. maja zvečer zaključena bakteriološka preiskava je dognala pri poštnem pristavu Antonu Franzkyju slučaj bolezni »cholera asiatica«. Franzky je zbolel med osemnedvnim dopustom 21. maja v Benetkah baže po zavžitju ostrig in se je vrnil v Gradec dne 23. maja. O obolenju je bilo namestništvo obveščeno dne 27. maja, ki je takoj odredilo izoliranje in druge varnostne odredbe. Poizvedovanja o viru infekcije še niso zaključena.

Gradec, 30. maja. Danes dopoldne so tajno pokopali umrlega poštnega pristava Franzkyja. Njegovi izolirani sorodniki so popolnoma zdravi in ne kažejo nobenih znakov obolenja.

Stavka delavcev v Trstu.

Trst, 30. maja. Delavci »Stabilita tehnica« v Trstu so začeli stavkati zaradi nadur in zaradi odklonitve poboljšanja plače. Danes imajo delavci veliko zborovanje, v katerem se bodo posvetovali o nadaljnjih korakih.

Umor.

Praga, 30. maja. Farmaceut Svoboda je danes ponoči s strihinom zastrupil svojo že tri leta bolno ženo. Ob 11. doopldne se je javil pri policiji in je izpovedal, da je hotel zastrupiti tudi samega sebe, da pa mu je zmanjkalo poguma. V zaporu se je poskusil zastrupiti s morfijem. — Zdravnikom pa se je posrečilo ga rešiti.

Vstaja v Albaniji.

Cetinje, 30. maja. Turki so razdejali katoliško cerkev v Rapši. To je bil najlepši katoliški božji hram v vsi Albaniji. Turška artilerija je bombardirala katoliško cerkev v Trabrunu. Uporniki so zopet osvojili preje izgubljene pozicije pri Dečicu. Etem paša je bil pri Selcu zopet poražen. Pravijo, da bo odklopan z bojišča. Med turškimi vojaki je jel razsajati legar. Vstasi se zbirajo pri Bukovniku in Černevu.

Po Hinkovićevem procesu.

Zagreb, 30. maja. Afera med Pisatićem in dr. Hinkovićevem zagovornikom dr. Sibenikom je končana. Dr. Sibenik je podal javno izjavo.

Kralj Peter v Rumuniji.

Bukarešt, 30. maja. Vest, da obišče kralj Peter to leto rumunskega kralja, se v oficijalnih rumunskih krogih odločno dementira.

Revolucionarni Italijani.

Frankobrod ob M., 30. maja. Iz Dortmundunda javljajo, da je tamošnja policijska oblast aretirala mnogo italijanskih delavcev, ker so ustanovili revolucionarno organizacijo.

Položaj v Maroku.

Pariz, 30. maja. Francoske čete so začele zasedati okolice mesta Fessa. Francoska vlada je oficijalno izjavila, da ne more ustreči želji sultana Muleja Hafida, da bi prevzela Francija protektorat nad Marokom.

Portugalski državni zbor.

Lizbona, 30. maja. Novo izvoljeni portugalski državni zbor bo sklican k prvemu zasedanju 10. junija.

Velika železniška nesreča.

Berolin, 30. maja. Iz New Yorka brzojavljajo, da sta trčila v Indianapolisu dva osebnostna vlaka. Na mestu je obležalo 29 mrtvih.

Zenska volilna pravica.

London, 30. maja. V angleškem državnem zboru je prišel na dnevni red predlog, ki hoče dati ženskam volilno pravico. Predlog je bil za eno leto odložen.

Gospodarstvo.

— Banka »Slavija«. Iz letnega poročila, ki ga nam je poslalo generalno ravnanstvo, posnemamo, da je dne 31. decembra 1910 znašal zavarovani kapital 1.407.161.227 K 03 v protu 1.319.622.103 K 13 v letu 1910, torej več za 87.539.123 K 90 v. Ako prištejemo še zavarovani znesek 30.364.977 K proti kradežnemu vplomu, znaša ves zavarovani kapital 1.437.526.204 K 03 v. Zavarovalne premije vplačalo se je 11.923.619 K 30 v protu 11.128.652 K 43 v letu 1910, torej za 794.966 K 87 v več. Izplačala je svojim zavarovancem za škode in kapitale

6.029.563 K 94 v proti 5.755.936 K 99 v v letu 1910, torej za 273.626 K 95 v več ko v letu 1910. Rezerve in fondi z rezervami za neresene škode znašajo 51.093.948 K 96 v proti 46.006.097 K 71 v v letu 1910, torej za 5.087.851 K 25 v več ko v letu 1910. Penzijski fond uradniški znaša 1.759.954 K 54 v, penzijski fond zastopniški 793.180 K 48 v in fond oddelka proti kradežnemu vlogu 111.201 K 26 v. Vse premoženje znaša koncem leta 1910 53.758.285 K 24 v proti 48.812.997 K 30 v v letu 1909, torej za 4.945.287 K 94 v več. V 41 letih svojega obstanka je plačala 115.390.603 K 61 v. Vsako letno poročilo nam dokazuje, da se banka »Slavija« po vsi pravici prištevata med prve avstrijske zavarovalnice in da je vredna zaupanja, ki ga uživa posebno med slovanskimi narodi. 1948

— Semenja za volno v Miškovecu (Ogrsko). Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja, da se bo vršil letošnji semenja za volno v Miškovecu dne 14. junija v skladišču tamošnjega kreditnega zavoda.

— Prodaja jelovega, smrekovega, borovega, hrastovega in bukovega lesa. Gozdarsko ravnateljstvo deželne vlade v Sarajevu prodaja iz gozdnega okoliša Nemila približno 366.000 m³ jelovega, smrekovega in borovega lesa, približno 20.000 m³ hrastovega ter približno 857.000 m³ bukovega lesa. Sprejmejo se samo pismene na celo razpisano količino se glaseče ponudbe, ki jih je vložiti do dne 10. junija 1911, 11. ure dopoldne pri gozdarskem ravnateljstvu deželne vlade v Sarajevu. Razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 25. maja: Ivana Barbalič, delavčeva hči, 11 mesecev, Strelška ulica 15.

Dne 28. maja: Josipina Tomažič, pomožna usmiljenka, 42 let, Radeckega cesta 11. — Izidor Sturm, rejenka, 21 dni, Trnovski pristan 4. — Marjeta Tavželj, mestna uboga, 79 let, Japljeva ulica 2. — Marija Zupančič, rejenka, 14 mesecev, Strelška ulica 15.

Dne 29. maja: Fran Bukovic, bivši zidar, 46 let, Radeckega cesta 11.

Dne 30. maja: Fran Mojskerc, bivši delavec, 41 let, Radeckega cesta 11. — Jakob Vrankar, bivši kovač, 75 let, Radeckega cesta 11.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 30. maja 1911.
Termin.
Pšenica za oktober 1911. za 50 kg 11.06
Rž za oktober 1911 za 50 kg 9.15
Koruza za julij 1910 za 50 kg 6.63
Koruza za avgust 1911 za 50 kg 7.73
Oves za oktober 1911 za 50 kg 7.17

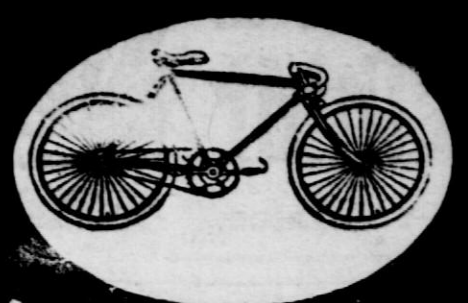
Efektiv.
Neizpremenjeno.

1943

Modni salon
Ivane Schiller
Sv. Petra cesta št. 31
priporoča vseh vrst
slamnike.
Sprejem vseh popravil.

Serravallo^{vo}

železnato Kina-vino
Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, poboljša kri in je **rekonvalescentom in mlokrvnim** zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 7000 zdravniških spričeval.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

KINTA
Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljliva so **KINTA kolesa.**
Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceni brezplačno.
K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Special. trgovina s kolesnim posam. deli.
Izposojevanje koles.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 206.2. Srednji zračni tlak 738.0 mm.

Maja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetovi	Nebo
29.	2. pop.	735.3	24.8	p. m. vzh.	pol oblač.
	9. zv.	734.6	18.6	brezvetr.	del. oblač.
30.	7. zj.	733.4	15.2	sl. jvzh.	del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura 18.7° norm. 15.7° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Josip in Marija Mešek naznanjata v svojem in svojih otrok imenu vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njihju ljubljani brat, ozi. svaki in stric, gospod
FRAN MEŠEK
poštni aspirant na Jesenicah po kratki bolezni dne 29. t. m. v Gospodu zaspal. 1954
Zemski ostanki se položijo k večnemu počitku v sredo, 31. maja dopoldne na Jesenicah. Bodi mu zemljica lahka!
Litija-Jesenice (Gorenjsko), dne 30. maja 1911.
Namesto vsakega drugega obvestila.

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštne povzetju
IV. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 273

Za birmance
1898 priporoča trdika
Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica št. 9
svojo bogato zalogo oblek po čudovito nizkih cenah.

Vsaka gospodinja,

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.
Delniška glavica K 5.000.000. Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond 610.000 kron
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 1/2 %**
Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Jazbečarji (dakeljini)
čiste pasme po osem tednov stari
se prodajo. 1953
Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«.
Perutnina! Raki! Presno maslo! 1950

na vse kraje franco po povzetju. Mlada perutnina iz leta 1911, zajamčeno dospel ziva: 6-8 debelih kokoši za pečenje ali 4-5 velikih debelih rac ali 1 velika gos z raco 7 K, zlahni raki, dospel zajamčeno zivi: 80-100 namiznih rakov K 6.00, 60-70 orjaških rakov K 8.50, 40-50 velefinih rakov K 10.50, naravno presno maslo iz kravjega mleka, zabojček za 5 kilo 10 K, malinov sok, lonček s 4 litri K 4.70. — B. Margules, Buczacz.

Kavarna „Merkur“
je vsako sredo, soboto in nedeljo vso noč odprta.
Marija in Viktor Izlakar. 507

Iščem kompanjona
s kapitalom od 12 do 13000 K.
za izdelavo nove opekarniške krožne peči (Ringofen) ali pa tudi je napredaj po prav ugodni ceni zavoljo primanjkanja obratne glavnice. Krožna peč drži vsebine 72.000 komadov opeke in nad pečjo se lahko suši 75.000 komadov strešne opeke. Ilovica je izvrstna tudi za lončarje. — Na prodaj so tudi v sredini mesta. Krožna peč je 15-20 minut oddaljena od postaje in mesta Slov. Bistrice. Več pove Ivan Lender v Slovenji Bistrici. 1957

Hotel Tratnik
„Zlata kaplja“
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 27.
Jutri v sredo velik koncert
Slovenske Filharmonije.
Največji restavracijski vrt v Ljubljani.

Dobra in solidna
prodajalka
se sprejme v trgovino z mešaním blagom. 1987
Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 1918

Kot letovišče
išče gospodična v okolici Ljubljane, če mogoče v bližini železnice (do 20 km v okolici) 1949

sobo s porabo vrta
in dobro, tečno hrano. — Prijazne ponudbe z navedbo cene je pošiljati pod šifro „Dober zrak 111“ na uprav. »Slovenskega Naroda« do 3. junija.

Izurjen knjigovodja
ali dober
kontorist
se sprejme
proti dobri fiksni plači.
Ponudbe pod knjigovodja na uprav. »Slov. Naroda.« 1947

Življensko zavarovanje.
Veliko podjetje prve vrste, zaradi ugodnih kombinacij in najnižjih premij izredno zmožno, sprejme takoj nekaj resnično spretnih, posla vajejih, trgovsko izobrazenih 1870

Dunajska damska kapela
igra vsak dan od pol 5. do 10. ure zvečer
v park hotelu „TIVOLI“
in od 10. ure zvečer
v „NARODNI KAVARNI“.
V slučaju neugodnega vremena samo v „Narodni kavarni“ od 8. zvečer naprej. 1901

Pravkar je izšlo
Edmondo de Amicis: FURIJ, Novela.
Iz italijanščine prevel Jos. Jurca. Cena vezani knjigi 2 K 50 vin., broširani 1 K 50 vin. Znameniti italijanski pripovedovalec reši v tej psihološki zanimivo zasnovani noveli štirinajstletnega dečka Furija, ki živi daleč od sveta edino v družbi dveh starih ljudi. Furij se je zaljubil v svojo kometno svakinjo, ki pride bivat na poletni dvorec. Kako se razvija ta ljubezen, je popisano z izredno plastično silo; obenem pa pisatelj ostro bica vzgojno metodo, ki hoče obdržati oblast s hladnostjo in šibo.
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, založna knjigarna. 1928

Nizke cene

Lepo stanovanje
z 2 sobama in pripadki se odda za avgust. — Odda se tudi stelaža za prodajalno. — Tržaška cesta 13. 1878

Pouk v raznih jezikih
(tudi francosko in italijansko) se vrši v poletnem času proti jako nizkem honorarju, t. j. mesečno 2 K 50 h v hotelu „pri Maliču“, II. nadstropje št. 41.

Stanovanje
v jako prijazni mirni in hladni Novi ul. št. 3. I. nadst., 3 sobe
itd. je po zmerni ceni
za 1. avgust oddati. 1946

Poletno stanovanje
v I. nadstropju na pošti eventualno tudi za stalno 3 ali 4 sobami in pripadki se odda takoj v Devici Mariji v Polju pri Ljubljani. 1877
Zglasiti se je pri lastniku, istotam.

COGNAC!
STAR, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljšo sredstvo za slabotne in rekonvalescentne.
Dobi se edino pri trvdki: 1066
BR. NOVAKOVIČ, Ljubljana.

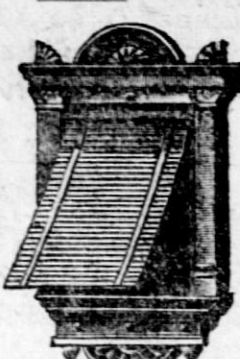
Malo reklame
Veliko izbire
A. & E. SKABERNÉ
Ljubljana, Mestni trg 10

katera želi pripraviti dobro kavo, uporablja najraje „pravega Francka“ s kavnim mlinčkom, ki se izdeluje temeljem največje skrbnosti že dolgo let v zagrebški tovarni.
Za izborni domači izdelek najtopleje priporočamo.

Stopnice, balustrade i. t. d.
Najnižje cene!

Kdor zida ali rabi cementne izdelke naj zahteva cene od
tvornice cementnih izdelkov Jos. Cihlar
Ljubljana, Dunajska cesta št. 67, nasproti topničarske vojašnice.

Cevi, korita
i. t. d. 2809
Najnižje cene!

Ilica 40 **G. Skrbić, Zagreb** Ilica 40

Z električnim pogonom urejena tvornica izdelav, železnih in lesenih rolet za okna in trgovine, vseh vrst platnenih in lesenih tkanin rolet, iz platna, damasta, gradla, satina, ripsa itd.
Cenovniki in proračuni na zahtevo zastoj.
Telefon števil. 492. 1792 Telefon števil. 492.

Zadnji teden! Ob znižanih cenah!

Lattermannov drevored **Slovensko tekališče preje dirkališče** Lattermannov drevored
1952

Sudanska četa.

Sedišče 40 vin., stojišče 20 vin.
Šole v spremstvu učiteljev imajo znižano vstopnino.

1687 **Robert Smielowski**

arhitekt in mestni stavbni mojster
stavbna pisarna, Rimska cesta 2 (Recherjeva hiša)

se priporoča sl. občinstvu za izvršitev načrtov in proračunov, sprejema nova, adaptijska in vsa v to stroko spadajoča dela, katera se najsolidneje in po zmerni ceni izvršujejo.

Oljnatе barve priznано najboljšе	Fasadne barve edino stanovitne proti vremenskim vplivom
Kranjski firnež in laneno olje	Lake angleške in lastnega izdelka
Steklarski in mizarski klej	Čopiče za vsako obrt
Prašno olje za pode	Karbolinej in gips
Olje in mazilo za stroje	Barve in potrebščine za umetnike, slikarje, kiparje itd.

priporoča
Adolf Hauptmann
prva kranjska tovarna za oljnatе barve, firneže, lake in steklarski klej.
Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Išče se:
koncesija za gostilniško obrt
v mestu Ljubljani ali taka obrt v namem na prometnem kraju;
prostor na prometnem kraju
ugoden za gostilniško obrt;
oseba
je lahko tudi ženska z neomadeževano preteklostjo, ki bi znala tako obrt voditi in ki bi mogla položiti potrebno 1913 kavicijo.
Pismene ponudbe na upravnishvo »Slov. Naroda« pod »Gostiona 50«.

Kupujte samo najpopolnejše!
Stroji Remington
pišejo, seštevajo in odštevajo!
Brez konkurence! Najboljši! Prospekti gratis in franco.

Glogowski & Co.
c. in kr. dvorni dobavitelji
Dunaj I., Franz Josef Kai št. 15-17.
Pojasnila brozobvezno. 1120

Ant. Krejči
Ljubljana, Wolfova u. št. 5.
priporoča svojo bogato zalogo najmodernejših, najtinejših
cilindrov, klobukov, slamnikov in čepic.
Blago ceno in solidno.

Najcenejši nakup
birmanskih daril
kakor: zlatih in srebrnih ur, verižic, uhanoz, zapestnic, prstanov obeskov itd. je edino le pri

LUD. ČERNE
zlatarju in trgovcu
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Oblastveno avtorizirani in sodno zapriseženi
ingenieur Ig. Stembov
Ljubljana, Šubičeva ulica števil. 5.
prevzema stavbna vodstva, oddaja strokovna mnenja, izvršuje vse v stavbno stroko spadajoče načrte, kakor n. pr. za visoke stavbe, regulacije, parcelacije itd.
957

Za birmo:
deške obleke
v krasnih oblikah in
moške obleke
najtinejše izvršitve priporoča tvrdka
A. Kunc, Ljubljana
Dvorski trg 3. — Telefon 291.

Valjčni mlin v Domžalah
I. BONČAR, LJUBLJANA
Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica 6.
Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.
Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.
Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Comp., Stolni trg števil. 9.

Gg. botrom in botricam
priporočam svoja
birmanska darila.
Nikelnasta moška ura z verižico od K 4-50 naprej
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-70 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 44- „
Nikelnasta damska „ „ „ „ „ 8-50 „
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-50 „
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 20- „
Uhani zlato na srebro „ „ „ „ „ 1-80 „
14 kar. zlati uhani „ „ „ „ „ 4-50 „
Največja in najsolidnejša tvrdka
H. SUTTNER
Mestni trg (nasproti rotovžu). Sv. Petra cesta 8.
Lastna tovarna ur v Švici. Tvorniška znamka „lko“.

Delniška glavica K 6,000.000. 837 Rezervni fond okoli K 300.000.
JADRANSKA BANKA, FILIJALKA V LJUBLJANI
Šelenburgova ulica števil. 7 (nasproti glavne pošte).
Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Predujmi na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Promese k vsem žrebanjem.
Vloge na knjižice od dneva vložitve 4 1/2 %
od dneva dviga, rentni davek plačuje banka iz svojega. — Na tekoči in žiro račun po dogovoru. — Živahna zveza z Ameriko. — Akreditivi.
Eskomptuje: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. — Stavbni krediti. — Rembours-krediti. — Borzna naročila. — Inkaso.
Menjalnica. Centrala v Trstu. Filijalka v Opatiji.